

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön Előfizetheti helyben a szerkesztő's kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletében, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívántató példányok iránt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetésért a pontosan és jutányosan közöltetik.

FOGLALAT. Magyarország és Erdély. (Kinevezések, 's hivatali fölmentetés; Megyerendszer általánosan VI. Budapesti napló. Törvényhatóságok: Zemplénmegye tisztújító, Veszprém megye köz-gyűlései; az ágost. vall. egyetemes gyűlése; sáskák Bonyhádon (Tolnamegyében) Erdélyi országgyűlés; sáskák Erdélyben. Társulati élet: a nemzeti színház zenekar- személyzete által alakított takarékpénztár a-lapszabályai.)

Külföld (Amerika, Portugália, Anglia, Franciaország.) Ertesítő.

MAGYARORSZAG és ERDELY.

Ő es. 's ap. kir. felsége Szerencsés István kir. személynököt—jövő hivataláról gondoskodás fentartása mellett—hivatalától fölmenteni, 's tekintetbe vevén több évi szolgálattal, különös kegyelemből eddigi fizetését meghagyni; — kir. személynöké pedig Zark a János magy. kir. udv. kanzellari előadó udv. tanácsost kinevezni legk. méltóztatt.

Ő es. 's ap. kir. felsége Stáhl y Ignácznak Magyarország főorvosának 's m. kir. helyt. tanácsosnak a' württembergi korona-rend közpékeresztjét elfogadni 's viselhetni kegy. megengedte.

A' nmgu magy. kir. udv. kamara a' marheggi kir. harminczadosi állomásra G o t z m a n n Gusztáv kopcsányi harminczadosat alkalmazta.

Megye-rendszer általánosan VI.

Az igazság kiszolgáltatás hiányait illetőleg megyerendszerünk ellen közönségesen azon hiányok's visszaélések hoztak föl, melyek ellen általánosan soha a' legelvontabb elmélet sem volt képes teljes sikert ígérő orvoszereket ajánlani. Olyak azok nagyobb részint, melyek az emberi gyarlóságból veszik eredetüket 's melyeket gyériteni, 's mérsékelni lehet, de teljesen kiirtani soha sem. Melyek ezek közül megyerendszerünkre különzetesen háramlanak, sokkal részletesebbek, hogy sem nagyobb veszély forrásiul válhatnak, még a' centralisatióban minden visszaélések 's hiányok általánosítva tűnnek föl. —

A' megyei igazság-kiszolgáltatás ellen különzetesen fölhozatik „hogy „megyerendszerünk nem eléggé biztosítja az egyes polgárok egyedi szabadságát“ mert „hol az egyes törvényhatóságok, törvény alkotási jog czim alatt majd törvényhozási jogot gyakorolnak 's a' bírói eljárás aként rendeztetett el, mint hazánkban, valóság személyes szabadság nem létezhetik“.

Vegyűk ezen állítást kissé vizsgálata.

A' mi annak elsőjéti illeti, fölhozatik, hogy „a' megye statutárius jogának világos törvényen kívül egyéb határa nincs“. Midőn az illy törvény olyan, mely anyagi kényszerítéssel is sanctionálva van, akkor az illy törvények nagy korlátozó erővel bírnak, úgy annyira, hogy meg nem foghatni: miként lehessen az „korlátlannak“ nevezni, mit világos törvény korlátoz? Ezzel kapcsolatban csupa szójátékká válik azon állítás is, hogy a' megyékre a' törvényhozás nem bír semmi befolyással, mert az, mit világos törvény korlátoz, a' törvénytől függ, a' t u i a' törvény a' törvényhozás emanatiója; t e h á t 's t b. Arra, hogy a' megyék „majdnem törvényhozási jogot gyakorolnak“ maga a' R e f o r m írója igen böles javaslatot ad, mondván, „a' megyék abeli hatáskörét korlátozni szükséges“ a' mennyiben t. i. a' megye statutárius joga a' világos törvény által nem korlátoztatik, tegye azt a' törvényhozás illető korlátok közé.

Az ezzel kapcsolatban fölhozott panaszok, hogy ezen rendszer mellett az egyed fölött a' nemzet majoritásán kívül még megyéjének majoritása is uralkodik, szintén oly hiány, mely az emberi gyarlóság eredménye. Mert az egyed vagy testület fölött, a' törvényes igazságot képviselő nemzeti majoritás törv. ben nyilvánított akaratán kívül, semmi másnak nem kellene uralkodni. Ámde tudjuk, hogy ezen kívánt sikert semmi forma sem képes számunkra biztosítani. „Legyen ön meggyőződve, mond Rousseau, hogy ott, hol a' törvények uralmát hiszi megalapítva lenni, mindenütt csak az emberek fognak uralkodni.“ Centralisatió mellett is a' nemzet majoritásán kívül a' kormány, sőt ezenkívül is igen gyakran a' kormány egyes organuma uralkodik 's ügyei fölött önkényileg határoz. Oly kényuraság ez, melyhez képest a' megye majoritása igen túrbetűvé válik; ugyanis a' majoritás eszméjében már magában az alkotmányosság egy legfőbb tényezője rejlik. Itt az egyed és annak ügye a' nyilvánosság paizsa alatt áll, és a' megye önkénye alól sikerebb lehet a' fölebbvitel; mert a' csak örködve működő kormánynak nincs érdekében a' történet hibákat lehetősé-

gig palástolni, némely a' közigazgatásbani ügyességgel bíró, de különben vásottabb belkiismeretű egyedeit pártolni, ezt pedig tennie kell mindenütt, hol mindent maga a' kormány tesz 's mindent maga ellenőriz. Tennie kell részint saját fénykörének fentartatása végett, tudván azt, hogy ezen esetben, minden, bár mily csekély hiba is a' kormányzatban, mindég a' kormánynak szokott fölrovatni.

Ellenvetés gyanánt hozatik föl az is, hogy „azon jogok, melyek minden nemest egyiránt illetnek, a' megyékben csak néhány előkelőbbek által gyakoroltatnak.“ Ez megint az alkotmányos szabadság kiirtathatlan kinövése. Vajjon a' választások mentebbek-e ezen vád alól? Az éaz, pénz, külfény, szónoki tehetség, csábítás, tekintély, intriquek, briquek 's t b. ott üzhetik leginkább hatalmokat, hol az alkotmányos szabadság legmagasabb fokon áll. — Ki ezekért valamely institutiót elvet, az az alkotmányt veti el. És megszűnnek e' azután illy visszaélések? Vagy ugyan kevesebbé visszaélések, mert zárt ajtók megett, vagy sub rosa történnek? Az igazság kiszolgáltatási hiányok bebizonyítására azon állítás is használtatik, „hogy nálunk a' bírói hatóság... mely a' szabadság legfőbb biztosítója, nincs észszerűen elrendezve,“ mert a' bíraskodási 's közigazgatási tárgyak egymástól elkülönözve nincsenek. Ha ez általjában a' megye rendire értetik, midőn állítólag a' közgyűlés bizatik meg bírói teendőikkel, akkor igen különös, hogy ezen panasz azok által tetetik, kik a' bíraskodást a' törvényhozással akarják rendszeresen összekölni. Azt akarják t. i. hogy a' törvényhozó testület a' végrehajtási organum fölötti bíraskodásra is kiterjedjen. — Már ha a' törvényhozásal-összeférhet a' bíraskodás, bizonyára összeférhet a' közigazgatással is. Midőn egyébiránt a' bírák nagyobb része a' közigazgatási tárgyakba is befoly — azt nem úgy teszi mint bíró, hanem mint egyes nemes. Ezen esetben nem gondoljuk, hogy a' bíró mint bíró megfosztatni kívánják azon polgári jog gyakorlatától, mellyel minden nemes bír, 's értelmi silya szerint a' törvényhozásra kisebb nagyobb befolyást gyakorol? Midőn pedig az érdekl panasz azon megyei tisztviselőkre értetik, kiknek hatáskörök tán terjedemesebb, mint tanácsos volna, arra azt mondhatni, hogy az illyek csupán az adminisztrációval megbízott megyetisztek lévén, az illyek száma kisebb, hogy sem arra alkalmas egyedeiket találni ne lehetne; a' mennyiben pedig ebben a' módosítás szükségesnek találtatnék, azt a' törvényhozás akar mikor a' megyerendszer lényegének minden legkisebb sértése nélkül megteheti. Más részint, keskenyebb körben a' közigazgatási és bírói működések elkülönzése nem csak nem szükséges, sőt inkább igen hasznos, hogy a' dirigens tisztviselő valamint a' bíraskodással, úgy — szinte az adminisztráció különböző ágaival is foglalkozzék, mert a' különböző foglalatosságok, különböző ismereteket kívánván, világosítják az értelmet, és élesítik az ést. Csak hogy a' munka sokasága nyomasztólóg ne hasson a' hivatalosra.

Más szintén igen nevezetesnek vélt ellenvetés a' bírói függetlenség hiánya. — Miután e' tekintetben szinte a' tökéletesre semmi kilátás sem lehet; mert emberekre az érdek 's tekintély befolyását semmi gátolni nem képes, 's végre is csak a' lehető kisebb vagy nagyobb függetlenségről lehet szó. E' szempontból véve pedig a' bírói függetlenség bizonyára nem annyira abban áll, hogy a' bíró hivatalában hosszabb időre biztosítva legyen, mint inkább abban, hogy itéleteiben rendeletek által ne határozassék, sőt hogy illyeket elfogadni épen ne legyen köteles. A' bíraskodás nem tartozik a' kormány teendő közé. A' kormány a' törvényeszekre fölött az itéletekre nézve csak fölügyelettel bír; mert igen helyesen mondja Rotte — nem a' státushatalom az, mely itél, hanem szabad és dologhoz érto férfiak adják tudtára a' státushatalomnak vagy a' feleknek véleményeiket az ügyek jogi állásáról.

Továbbá: hogy az időszi választás „a' bírói függetlenség tökéletes megsemmisítésére“ vezetne, a' legtulcságosabb állítás. Nálunk főként a' választók száma mindenütt elég nagy arra, hogy a' lelkiismeretes bíró részrehajlatlanság tekintetében egyesek tömjénezésétől tisztán tartasssa magát. A' bíró mint bíró a' választók tiszteletét 's becsülését semmivel inkább meg nem nyerheti, mint épen az által, ha igazságos és részrehajlatlannak fog ismertetni. Azonban, ha tán észszerűnek találtatnék is a' bírói függetlenségre nézve, hogy a' választási időszak megnyújtassék, a' minek azonban nagyobb függetlenség előidézésére igen nagy erőt nem tulajdonítatnék, mert az olly neme a' reformnak, mellyben a' haszon rendszerint kárba szokott menni;

ha még is azonban kivétele észszerűnek találtatnék, könnyen organikailag a' radikalismus minden egyéb követelése mellett is meg történheték.

Más megvesztegetések ellen tudjuk, mik é n t sem gazdag fizetés, sem örökös biztosítás soha sem elég erős eszközök; sőt hogy olykor épen ezek nagyobb rosszak eszközlői lehetnek. Mindenek között a' bíró hiv és lelkiismeretes eljárására, saját lelkiismeretén kívül leghasznosabb eszköz a' nyilvánosság, és midőn azt bátran állíthatjuk, hogy ez a' megyerendszerrel teljesen össze fér: minden ellenvetések dacára nyugodtan mondjuk ki azon meggyőződésünket, hogy a' megyeszerkezet mellett igen könnyen lehetne az igazság kiszolgáltatást úgy organisálni; hogy az bármely más rendszer által ajánlott organisatióval a' esődöt kiállhassa.

(Folyt. köv.) Kovács Károly

BUDAPESTI NAPLÓ.

Levett kalappal állok a' multak emlékénel, — kezemben tartom az ujdonsági kalapot, melly alól egyik elődóm most esztendeje országos bakot lőtt. Ismétlem: kezemben a' kalap, valamint élénken képelem, milly édes megnyugvással írá egykori elődóm a' naplóban, miként száze gy álg y u r r a n a s é b r e s z t é f ö l a' főváros lakóit Szent István király ünnepén; holott csak egy pisztoly sem sült el, valamint nem sült el azon pisztoly, mellyet Al—y nek egyedül az el nem sülés példájának okáért méltóztatt bizonyos nemes atyánkfia bemutatni. Valóban nagy csapás volt tisztelt elődómra a' jóvendölés nem teljesülése, de vigasztalja magát, miként nagyobb tekintélyek is fölsílnék, például, hogy többet ne említsek: a' komáromi négy garasos kalendárium, mellyben csak annyiból nem teljesült a' jóvendölés, miként aprilis első napjára jóvendölést ígéses helyett Komáromban a' mennykő csapott le. — Nagy köszönettel tarozunk mindazonáltal a' véletlenségnek, hogy ezen ujdonság a' száz e gy álg y u r o l m i n t e l ő l ő t j e l e n t e k e z t e z u j d o n d á z i r o v a t b a n ; 's m i n t h o g y a z i d é n n e m v e l e t ő k h a s z n á t , k é n y t e l e n e k v a g y u n k i s m é t a' j ö v ő é v r e m e g h a g y n i , b i z o n y o s s á t e v é n a' k ö z ö n s é g e t , m i s z e r i n t a' j ö v ő i l l e n k o r r a r o v a t u n k a t m á s k e z e l é n e k , n é k i e z e n s u p e r f l u i t á s t k é z b e s i t e n i f o g j u k . — I t t e s z ű n k b e j u t o t t , h o g y a' m u l t é v b e n i e s ő z e s m i a t t m e g s z a k a s z t o t t s z e n t - i s t v á n i ü n n e p l e r e k é s z ű l t 16.000 d a r a b k o l b á s z a' v e n d é g l ő s n y a k á m m a r a d v á n , k é n y t e l e n i t e t t m i n d a' t z - n h a t e z e r e t a z i d e i ü n n e p r e m e g t a r t a n i , 's h a t á n a' t i s z t e l t k ö z ö n s é g a' k o l b á s z o k a t k e m é n y e k n e k t a l á l n á , s z e r e n e s é s l e e n d s a j á t f o g a i v a l m e g r á g n i a z t , m i t k ű l ö n b e n a z i d ő v a s f o g á n a k k e l l e t e l j e s i t e n i e .

Számos szájtátónak bizonyítása szerint csütörtökön a' váci utcán keresztül négylovas hintó ment, mellynek belsejében egyedüliteher, egy p i n t s l i - k u t y a v o l t . E z e n n e l b á t o r k o d u n k a z á l l a t k i n z á s e l l e n i e g y l e t n e v é b e n k é r n i a z i l l e t ő k u t y a - t u l a j d o n o s n o t , h o g y a' p i n t s l i v e l m á s k o r k ű l d j ö n s z o p t a t o s d a j k á t , m i n t h o g y a' k u t y á k n a k m e g r ö z s z o t t t a l e n t u m a a' h a r a p á s , e r r ő l p e d i g a' p i n t s l i l e s z k o z t a t n i c s a k a' d a j k a t u d j a . I g y l e h e t c s a k r e m é l l e n ű n k , h o g y a' h a z á n a k e g y s z e l i d e b b , m i v e l t e b b k u t y a n e m z e d é k e t a d h a t u n k , m i n t a' m o s t a n i s z i n t e n l e m o r g o l ó d ő v é n k u t y á k !

A' redout-épületről egy kőműves esett le csütörtökön, — a' szerencsétlen azonnal szörnyet halt. Szánni lehet a' nyomorukat, 's nem győzzük eléggé óhajítani, miszerint a' ki a' magasban jár, jól vigyázzon magára; különben ha esik, — bizonyára nagyot esik!

Két jelentékeny társulat ugyanazon egy utcában ugyan egymásnak szomszédjágába ment lakni; kíváncsiak vagyunk tudni, mellyik marad meg a' helyén, ha történetesen elkezdik a' b a h á t s z o r i t a n i . E g y u t t a l a z t i s m e g e m l i t j ű k , h o g y a' g y ű l d e v a l a h o n n é t i g e n é r d e k e s l e v e l e t k a p o t t , t a g a d j a u g y a n a' n e m z e t e s a s z s z o n y ; p e d i g é p e n a r r ő l t u d j u k , h o g y n e m i g e n k e d v e s l e v é l l e h e t e t , m e r t n e m m e t é k a z a b l a k b a t e n n i .

Dinnye és tök tömérdek van a' pesti piacon, — azt talán úgy is tudják önök, hogy a' dinnyét darab számra, a' tököt pedig fej számra adják.

A' vásárban egy szegedi ur öt lovat árult; a' vevő szintén csak arról okoskodott, mennyi terhet bírna el az öt ló: miokból az eladó ur ajánkozék, hogy a' Noththeatertől lóval levontatja a' szegedi gyepre (Bárcsak megpróbálná.)

A' szomszédos megyék egyikében egy vászon cseléd egy urat megpofozta, — ennek igen természetesen nagy perpatvar lett a' következője. Mi csak a' szentírásból idézzük egy ide illő mondatot, melly azt mondja: ha egyik felül arczul csapnak, tartsd a' másikat is.

Nagyon beszélnek a' sáskajárásról, — mi is tudunk egy csapatot, melly S—vármegyére csapott, de megcsalódott, mert kevés ennyivalót talált.

Az iparvédegyelet e' hó 20kán István király ünnepén tartá Pestmegye nagy teremében egyikét legnépesebb és látogatottabb gyűléseinek. Az elnöki megnyitó beszéd, 's az igazgatói ügyes jártasság, 's nagy tárgyatvitolsággal készített évi jelentés, a' vámjavaslatra nézve — különféle indítványokat szülemének, mik a' tagok által határozatba is hozatnak, bizatván a' kivétel a' központi választványra. Illyen határozat a' többek közt az, hogy az iparvédegyelet igazgatóságának székhelye az országgyűlés időszaka alatt azon város legyen, hol az országos rendek egybefognak hivatalni. A' 147

vidéki osztályból mintegy fél ezer képviselő díszíté a gyülekezetet, ezeknek jelenlétükben téve le t. cz G o r o v e István egy évi igazgatóságát az egyet teljes sajnálkoza kíséretében, 's helyette igazgatónak a munkás Fényes Elek választotta meg. —

TÖRVÉNYHATÓSÁGOK.

ZEMPLENMEGYE.*) (Vége.) Ime így ütött ki az első napi tisztújítás, mely másfél óra alatt könnyen és szép renddel alispánokat, főpénztárnokokat, főszolgabírákat, számvevőt, és három alszolgabírókat állított elő, és a folytatás más napra tétetett át.

Az ellenzék oszlo és vesztő félben volt, hanem K. G. estére gyűlést hirdető, azon gyűléstől függött még igen sok. Reményben csüggedten, kinézés vesztetten, és az ingerültség lángoló tüzevel gyülekeztek össze a tagok, és K. G. számadással, az eddig történtek elősorolásával nyitá meg a tanácskozást, mi is a sokra és egész ellenkezésre készült pártot ki nem elégitvén, következett K. G. számoltatása, és rögtön elítélte a hűtleneket, 's b. k. i. l. t. o. t. — Mire ő keble fájdalmával emelé szavát, beszélt, szót, míg lehelete engedé, és öszszeroskadva vitették el, miután a vezérlésről örökre lemondott, de a párt fenmaradása körüli minden ügyekezést ajánlotta. Vádoltatt a volt elnök azon közönyös tétlenségért, melybe az első alispán választás idején az előtti nyilatkozatai ellenére aláüledt, kárhoztatt az alkudozásért, melyre a társulat nem jogosítá, megbocsáthatatlan elhűtlenséggel rovatott meg azért, hogy a középonti és pataki kerületi lett szolgabírák neveit ő kiállta első. A magától többé nem igazolhatott, leköszönt és elvitetett K. G. mentségére előállott gróf A. Gy. 's magának vállalva és vállalva az eddig történeteket, K. G. ort mentegé. — Jobb ugymond keveset mint mindent veszteti, ha alkudozásba nem bocsátkozunk, nem leendett főbíró K. G., nem jelöltetnek ki több olyan jelesek, kiket a közügynek megnyerni némi áldozattal is kötelesség volt, és szóló gróf érzékeny szavakkal kérte a társulatot együtt maradásra, a nép megmaradására, vezérlésére, hogy a holnapi napot a társulat minél több kedvelteinek megválasztásukkal tegye emlékeztetéssé, holnapi nap a megyebeli erély és tehetségdus ifjuság pályázási napja; ifjakban él a remény jobb jövődó iránt, minél több jeles ifjakat ültethetünk a kormányzat és igazság-szolgáltatás asztalához, annál inkább terjed megynk haladó szelleme, erősbül ezen zsenge társulat hatása. Így a gróf, és érzékeny szavai nem maradtak hatástalanul, mert a társulat ideiglenes elnökségére megkérte, egész buzgóság és lelkesedéssel indult, és indultak utána sokan készületeket tenni a jövő nap munkájához, és a körülményekhez képest elég siker követte a buzgó fáradozatot, mert sok jeles ifjaknak nyitott föl a hivatalos pálya, melyen kitűnni, és jót tenni elég az alkalmom. —

Augusztus 4-én tehát egész készülettel foglalá el a vörös tollasok sokasága a megye teremét, és egy két szavazásnál számokból kitűnt, miként a vörös tollasok körülből 1200-an voltak, míg a fejelek 6—7 százan. Azért a választás vagy is tisztitel nem egészen a vörös tollasok érdekében történt, mert az alkudozás ekkor is kimaradhatlan volt, egy két egyedet a fokormányzó nevezett ki, hogy a vörös tollasok magok egy emberéhez juthassanak, és így kölcsönös engedés és elnézés útján minden zavar és kicsapongás nélkül meg lón alkotva a tisztikar.

És itt most a körülményeket közelről nem ismerő, a történetekről bizonyost nem tudó következő kérdéseket vehetné föl, hogy az első alispánság fölötti választási kérdés alkalmával a szavazat nem sürgettvén, a fejelek kevesebbsege még akkor nem tudatván, hangra pedig a fejelek tollasok hatalmasbáknak látatván, és így az első alispánnak kinevezése helyesen történnén, de miután nyilvános szavazáskor másnap a vörös tollasok még egyszer annyisága megtetszett, miért kellett még is, először: a fokormányzóval alkudozni, 's mennyire járt el részrehajlás nélkül a fokormányzó maga tisztében? másodsor: lehet é kárhoztatni K. G. ort azon félreállításért, melyet az első alispán kérdésénél tett, 's azon befolyásaért, mely szerint olyanok megválasztását is eszközölte, kiket az ellenzék teljes jességgel nem akart? harmadsor: az ellenzék vagy mérséki párt bír é e megyében tulnyomósággal, 's mi kiltás lehet Zemplén jövődjére nézve?

Mi az első illeti: mondogatá ugyan az ellenzék társulat, hogy ő nem a hasat és zsebet méregeti a hivatalra valóknál, hanem a főt és szívet kíséri figyelemmel, mind-

*) A Jelenkor 65dik száma Zemplén megyei tisztújítás rovatában olyatén állítás fordul elő, miszerint „a vöröspártiaknak egyik fiatal gróf vezére szorultságában, 's hevétől elragadtatva törkéshez nyult magát a hírből kiszabadítandó” — mint hiteles szemtanu által nem valószínűk bizonyított állítás ezennel visszavonatik.

Szerk.

azáltal a végső elhatározás csak oda ment ki nála, hogy a ki velünk nem tart, legyen bár száz feje és tíz szíve, k i v e l e. Ezt a pártok fölött álló fokormányzó átlátván, mint ki a huzamosb kormányzósága alatt a megyének csak nem minden hivatalra való egyedeit szemre főre és szívre is ismeri, miért ne léphetett volna föl jót akaró fokormányzói tekintéllyel? 's miért engedte volna a nem vörös tollas, de becsületes, szorgalmas, és képes egyedet kirekesztetni minden hivatalból? — Azért, mert a többség kívánta, mert a többség szava isten szava, ezt mondják a vörös tollasok. Hja de a magyar kortes-többség nem azon többség, melyben isten szava nyilvánul, isten szava józan többségben szent, részeg csoportban pedig meg van fertőzve. Nálunk a köznemesség hasonlatos a zongorához, melyen istenes éneket zengedeztet a jó keresztyén, 's trágár danákat penget a pajzán.

Nincs nagyobb gunya a szabadválasztásnak, mintha az a tudatlan, a hivatal méltóságát, körét fölfogni elégtelen, az egyedei tehetségét, lőkületét megítélni képtelen emberek jogában van, mely joggyakorláshoz képeesség nem az ész, és tudomány, hanem a születés adja meg. Az ilyen joggyakorlás bitorlássá fajult különösen nálunk magyaroknál, néhány százás cifra ember elmegyen széles a megyében, etet, ital, kapacitál, lelkesít, fogadást tétet, pártot gyűjt, és minél több együgyü tudatlant meghódíthat, betaníthat, annál nagyobb hirre kap, ilyen kisebb nagyobb csoportal berukkoló kortesvezér alját lehele é aztán szabad választónak, istennépének nevezni, hiszen ez nem egyéb mint betanított szajkósereg, melynek született szabadválasztási jogát a vezér bitorolja, és oda fordítja a hová akarja. Innen indult ki, fokormányzó ő mlga, mikor a vörös tollasokat kiszemelve, egy feje tollasért egyet, néhol pedig egy vörös tollasért két feje tollast is kívánt, az igaz, hogy egy kissé sok is volt.

A mi a másodikat illeti: hogy K. G. bátyja fölötti kérdés alkalmával úgy viselte magát, a mint viselte, azt mind illendőség, mind testvériség tekintetiben helyesen cselekedte. *) Hiszen még 81-en voltak mind megannyi stabilis kortes tisztak a tábor élén, szót é csak egynek is K. G. hogy ne hátsátok bátyámat? El volt é határozva, hogy még a stabilisok is csak azt tegyék, a mit K. G. parancsoland? Kicsinye nagyja egyformának tartá magát rangban és hatalomban a fővezérrel, 82 fővezér volt, 's hogy a 82diknek foga megfajult, vagy szíve elfogódott, a 81nek is megkelelt betegülni? — Bizonyára vagy azt kell bevallaniok 81 uréknak, hogy ők is csak trombiták K. G. szertárában, 's akkor fő beléjök mikor akarja, és olyan hangot a millyet tetszik, — és ezt bizonyára karddal sem engedvén 81 urék, nostra culpát kell vallaniok, mert ők mindent tehettek volna, habár tigrisek voltak is a nyugvó arszánhoz képest. Hogy pedig K. G. a pataki kerület szolgabírája nevét első kiálltatta — ha ugyan igaz — és más nem vörös tollasokat a vörös tollasok fölött kiemelt, e részben csak akkor lehetne kárhoztatni, ha nem a hirdett elv szerint járt volna el. Ő, mint testetül lelkestül fő és szív, ellenállhatlan vonzalommal viseltetik mind azokhoz, kiknek fejk, és abban eszök, kiknek szívök, és abban még meg nem romlott vérök van, és hogy azok, kik mellett szót emelt, ilyen fővel és szízzel ékesek legyenek, meg kell ismerni, virtuset in hoste laudanda, aztán mint gr. A. mondá: jobb keveset mint mindent vesztetni.

A mi a harmadik, és legnehezebb kérdést illeti: közgyűlési tanácskozások eredményéből itélve, eddig e megyében a mérséki rész birt tulnyomósággal, mi fordulattal veend köztanácskozásunk eme tisztújítás után, még nem tudhatni, tekintve pedig a tisztválasztásnál mozgalmakat, úgy látszik: hogy ha kivált az ellenzék társulatban szakadás nem történik, és a vezérlést K. G. viszsza vállalná, bizony az ellenzék bírand tulnyomósággal, mert azt tapasztalni, hogy a korszelleme minden el nem ferditett nevelésü ifju keblét szabad elvűséggel töltvén el, a politikai pályán az ugy nevezett haladó párt közé vezérli, hogy aztán még is politikai téren elég ifjakkal találkozhattai a mérséki és maradó pártban, azt vagy önérdeknek, vagy a szabadelvűek hibás eljárásától viszszaforodásnak tulajdoníthatni. — Leginkább tüzekeblü fiataliságból és erődus férfiakból 's szabadelvűekből állván mondom a mostani vöröstollas párt, és tisztújításhoz épen ilyenek, virasztani, kitartani, sanyarogni képesek kívántatván, 's ezek a mi kevés pénz kezökhöz jut, könnyebben kihányván, míg a higgadt véri mérsékiek esőndes nyugalomra vágyanak, 's valamint egészégüket, elvöket, ugy pénzöket is sokkal in-

*) Mi a helyeslő itéletet egy párt vezetőről, kit megállított elvek kell hogy korlátozzanak, 's a benne helyezett többségi bizalom vezéreljen, ily könnyen nem mernék kimondani, habár testvér van is az ellenzék mérlegi talban. Egy vezér, kivált a zempléni tisztújításnál, ezt előre láthatá, ha tehát testvéri öszszelütközésnek eszközlője lenni nem akart, a vezérszerepről le kell vala tennie előre. Szerk.

kább conserválják: bizony csak a vörös tollasoknak kell it adni az elsőseget. Nem mondhatni ugyan — jelen tisztújításból huzva következtetést egész bizonyossággal, hogy többségben van megynkben a vöröstollas elem, mert mint elől említém, a feje tollas részről nem volt semmi erőlkifejtés, ezen pártnak vezérlője Sz. G. lett volna, de ő csupán azokat látta el a székvárosban, kik magok jó szántokból bejöttek, és maga hivatalt vállalni teljességgel nem akarván, arra csak a választás napján bizonyos körülmények miatt határozta el magát, jelesül a vörös tollasok az egész Hegyalján csak olly föltétel alatt nyertek híveket, ha Sz. G. ellen semmi legkisebb mozdulás nem tétetik, és még is akadt olyan vörös tollas, ki Sz. G. ilyen közkedvessége, és lemondása, készületlensége mellett azzal járt, miként Sz. G. ort most ha akarná sem tennék meg, és a következés épen az ellenzéköt mutatá meg, innen okoskodva, nem tudhatni, vajjon ha Sz. G. csak maga tette volna is azt, a mit a szegény legények 82-en miveltek, mellyik tábor lett volna népebb. Azt azonban mondom mindig el kell ismerni, hogy a kortes vezéreknek való virgőncz fiataliság, és élet erős férfiak az ellenzék részén állanak, és ez napról napra ilyen egyedekkel szaporodván bizony a ki hivatalba lépni, különösen pedig maradni akar, fesse vöröstre tollát, a kijelölés sok tervnek nyakát teszi az igaz, de a választás is sok kijelölést megkeresztelhet.

Augusztus 5-én olyan népes közgyűlés volt, a minőt ohajtani lehet választó közönségnek, itt a jegyzőkönyv olvastatott, és szokás levén minden elválasztott tisztviselő neve elolvasásakor éljent kiálltani, bizony nagyon megtetszett ekkor, kik a józan közönség előtt kedvesek, az ilyenek megéjlenetettek háromszor, hatszor, tizszer, és megtapsoltattak, míg mások csak hivatalosan kaptak egy két meddő éljent, meg mások kinevetettek, és némelyek lepiszszegettek. Szép a hivatal, hasznos is, de sokat kell érte kiálltani. Ezután a tisztviselők fölesküdték, a nem tisztviselők pedig, — nem esküdték, a tisztviselők jó kedvvel voltak, a kiknek pedig hivatal nem jutott, zugolódtek, és van biz itt elég, kinek a vörös dolmányál és kortes kalapnál egyéb nem maradt annyi ivás, annyi fáradás, és annyi biztatás után, ámdé isten elgíthetné ki a sok szegény legény szükségét! — Táblabírákat is nevezett fokormányzó ő mlga, 's azok között gróf Zichy Henrik moszonymegyei főispán ő mlgát; kinevezetett Petöfy Sándor és főhadnagy Ordódy. —

Ezekután csupán egyetlen, és ugy látszott kénytelen kedvetlen szó emelkedett a tisztújítás és különösen a kijelölés kezelése ellen, de az szép esőndesen és könnyen elenyészeltvén, a megye főügyése tette megóvását a jegyző hivatalnak kinevezés szerinti betöltetése ellen, 's e részben a fokormányzó is megtevé viszont óvását.

Azután özvegy nádornó, és István herczeg ő fenségük válasza olvastatott, melyben ő fenségük a megye részvevő leveleikre válaszolnak, és ezen válaszok kedves örömmel vétettek.

István főherczeg körutazása e megyét is szerencsésitni fogván, 's ő fensége september 7-én Sárospatakon megszállandván két fényes küldöttség nevezetett ki, mellynek egyike a határszélen, másika Sárospatakon fogadandja ő fenségét, 's tolmácsolandja a határtalan örömet, és buzgó hódolatot, mely a legkedvesebb nádor méltó fiának és klyi. helyettesnek tiszteletére minden magyar kebelből önként ömledez.

Ezekután elhagytuk a megyeházat annyi színváltóznak műhelyét, oda majd csak sept. 13-án térendök. J.

VESZPRÉMMEGYE (folyt.) Olvastatott a h. tanak azon intézvénye; miszerint e megye által Véghehus Imre, Gáncs Mihály, Bognár József, Márton Zsigmond 's Lázár, és Pinter István részére kiadott nemesi bizonyosság leveleknek viszsza vétele ujonan is elrendeltetik; ezt ismét egész tisztelettel nem fogadtuk azokból; mert mi az említett nemesi bizonyosságveleinket az e részben kibocsájtott kir. rendeletek, 's a fenálló törvényes szokás, 's gyakorlatoknak pontos megtartásával adtuk ki; mire nézve a főnebbi intézvényben se tétetik legkisebb észrevétel, és mivel mi, valamint ezeknek kiadásával az említett kir. rendeleteket, 's a fenálló törvényes szokást, 's gyakorlatot erélyesen megtartottuk, azt a helytartó tanács által is, a nemesi jogoknak megőrsorításá nélkül megtartatni kívánjuk, azért az általunk kiadott főnebbi nemesi bizonyosság-leveleinket, az azt kinyerőktől viszsza sem veszszük.

F. hó 23-án kezdendő törvényeszeink tagjaivá következők választattak: a polgárra: Rosos István első alispánunk elnökele alatt Kéri János apát 's kanonok, Kocsi-Horváth Sámuel, kir. tanácsos, Hunkár Antal, Szabadhegyi Antal, Véghehus Imre táblabíró, Szakonyi Lajos főszolgabíró, Horváth Ignác eskütt, Pap János fő-, Késmárky József 2od al, Kassics Béla, és gr. Zichy Antal tiszteletbeli aljegyző urak; — a büntetőre: Kenessey

Antal mámes Illés Kristóf f. t. fő-, Kurak. — lasztvány jesszettel Kopács tanácsos kanonok másod al zsef, Szanos főjeg losváry J. ló, Husz Késmárk köztetsz olvastat helytartó kinek üd nend B. Á. r. egy Jeszensz rövid im hogy elv telhettük történni Máté dur lésen jel lés kegy val jegy dunántul állandós szerint osztatott nántulra csak 100 gyeinkke fizetésér vajjon m tán túlva Hiszen a nen más a Dunanaszkod 100 ro kules sz dásnak? a dunán tott, mer nántuli l selletni. dezete n nem fize évbén az szóváltá gyik köv gyetemé gyarhon gában h viszszate hogy a merni az tán egye mányszé lensége mellett l delmessz peressé viták utá ket, hog kedjeme vastatot domásá jak is h rosztar folytába általán járandó Igaz, h nézve s gaik a taikat, sukati engedő Rendell elbocsá oktatóir

Antal másod alispánunk elnöke alatt: Tallián József, Ver-
mes Illés, Pap Ferenc, Márton Antal táblabíró, Bezerédy
Kriszta főtáblabíró, Minárik László esküdt, Márkus Lajos
t. fő-, Kun Sándor 1. sz. al-, Szalatkay György t. aljegyző
urak. — Ugyanez alkalommal még az országgyűlési vá-
lasztvány tagjaivá főispánunk által következő egyede-
k terjesztettek elő: Rosos István első alispánunk elnöke alatt
Kopácsy József kir. táblai ülnök, Kocsis-Horváth Sámuel k.
tanácsos, Szalay Imre, Kéry János, Szuszek József apát-
s kanonok, Sárkány Béla bakonybéli apát, Kenessey Antal
másod alispán, Hunkár Antal, Sebestyén Gábor, Kun Jó-
zsef, Szabadhegyi Mór, Árnys István táblabíró, Pap Já-
nos főjegyző, Pápay Miklós főügyész, Vermes Illés, Ko-
losváry József táblabíró, Cseresnyei István fő-, Sááry László,
Huszár Pongrácz alszolgabírók, Fodor László esküdt, és
Késmárky József 2. sz. aljegyző urak; — kik is mindnyájan
köztetséssel fogadtattak. — Örömmel 's éljenzések közt
olvastattak még fenséges István, cs. kir. főherceg 's kir.
helytartónak fölrásunkra érkezett ismeretes válasza; —
kinek üdvözlésére küldöttünk f. e. szeptember 30-án men-
dend B. Fűredre, 's onnét másnap Tihanyba.

ÁG. VALL. EGYETEMES GYŰLÉSE Gr. Zay Károly
egyetemes ügyelő elnöke alatt f. hó 15-én Pesten
Jeszenszky László holdmezővásárhelyi pap által elmondott
rövid imával nyitattak meg. Szép 's örvedetes látvány volt,
hogy elvégre mind a' négy suptdensünket e' gyűlésen tisz-
telhettük, mi állítólag 20, 's néhány év óta nem történt,
de történni fog, szabadon hinnünk, ezennél évenként. Haubner
Máté dunántúli suptdens mint ilyen első ízben levén a' gyű-
lésen jelen, rövid, de szíves szavakkal ajánlá magát a' gyű-
lés kegyeibe 's megéljenzetett. Alig fogtunk ezután a' ta-
vali jegyzőkönyv olvasásához, máris bajaink meggyűltek a'
dunántúli kerülettel, jegyzőnk fizetése miatt. E' hivatal meg-
állandósításaúl t. i. még 1804-ben az akkori egyházak száma
szerint magának a' dunántúli kerületnek befolyásával is
osztott föl jegyzőnk fizetése az illető kerületek közt, Du-
nántúltra 108 f. esvén. De ezen összegből a' tisztelt kerület
csak 100 f. ot fizetett, 's mióta kissé jobban gondolunk ü-
gyeinkkel, fölszólított az a' reá jutott mennyiség egészen
fizetésére, de követelől most is tagadó választ kaptunk. És
vajjon miért? Talán, mert igazságtalan az 1804-ki kules?
Tán túlvan a' kerület a' 108 f. tal terhelve? Dehogy azért!
Hiszen azt jól tudja, hogy egyházak számára nézve jelen-
nen második helyen áll, így a' kules és aránya ellen inkább
a' Duna- és Tisza melléki kerületeknek lehetne okuk pa-
naszkodni. Vagy tán új kulesot kíván? Dehogy! Neki csak
100 f. ot tetszik fizetni, és nem többet, és így épen semmi
kules szerint. De kell, hogy valami oka legyen e' vonako-
dásnak? Van, igen is, mert az egyetemes gyűlés, mondák
a' dunántúli követek, rendezve nincs. Mi kereken tagadta-
tunk, mert hogy rendezve van, mutatja az is, miszerint a' du-
nántúli kerület is követek által kivánja magát benne képví-
seltetni. Az megengedtetett, hogy az egyetemes gyűlés ren-
dezete nem kielégítő tán, de innen nem ez következik: hát
nem fizetek, hanem, hogy a' különben is szőnyegen jövő
évben előfordulandó egyházrendezést kellene bevégni. 'S e'
szóváltások közt eléggé szerencsétlenül ki lón mondvá e-
gyik követ által, hogy a' dunántúli kerület hatóságnak az e-
gyetemes-gyűlést elismerni nem akarja. Hogy ezen, a' ma-
gyarhoni evangélikusokra veszélyes nyilatkozat, mely ma-
gában hordja tökéletes fölborulásunk világos csiráját, nagy
viszszatetszéssel találkozott, képzelhetni. El lón mondvá,
hogy a' melly evang. egyed nem akarja hatóságnak elis-
merni az egyetemes gyűlést, az vagy fölületesen itél, miu-
tán egyetemes gyűlésünket mind ő felsége, mind a' főkor-
mányzások hatóságul csakugyan elismerik, vagy pedig el-
lenségé a' magyarhoni ev. testületnek. 'S kérdve lón, illy elv
mellett hogyan követelhet maga a' dunántúli kerület enge-
delmességet az esperességektől (péld. Soprontól), az e-
sperességek egyházaktól, az egyházak egyesektől? Illyen
viták után ismét fölszólítani határoztunk dunántúli testvére-
ket, hogy a' rájuk esett mennyiséget egészen fizetni szíves-
kedjenek. — Többi határozatunk közül kiemelendők: 1) Ol-
vastattak a' nm. m. k. hitvány intézvénye, melly szerint tu-
domására jutott, hogy főbb tanodáinkba olyan r. kath. if-
jak is befogadtatnak, kik az illető r. kath. iskolák részéről
rosz tanjeggyel láttattak el, vagy el is bocsáttattak, ennek
folytában r. kath. ifjaknak tanítványaikba befogadásától
általán eltiltatunk azon hozzáadással, hogy az iskoláinkba
járandó r. kath. ifjak hivatalba alkalmaztatni nem fognak.
Igaz, hogy ezen intézvény leginkább r. kath. hazánkiakra
nézve sérelmes, mennyiben korlátozatlan természetes jo-
gaik a' szülőknél, hogy ott és úgy nevelthessék magza-
taikat, a' hol és a' mikép a' k a r j á k; de befogadá-
sukat iskoláinkba ezennél is az oktatóknak annál inkább meg-
engedők, mivel azt törvény nem tiltja és így megengedi.
Rendelkezünk azonban, hogy rossz tanjeggyel ellátott vagy
elbocsátott r. kath. ifjak csakugyan viszszaütassanak
oktatóink által. — 2) Bejelentetvén esetek, hogy a' r. kath.

apok a' vegyes házasságokat kihirdetni nem akarják 's így
a' vegyes házasságokat törvény ellenére gátolják; fölírunk,
hogy e' tárgyban erélyes intézkedések történjenek. 3) A' ve-
lencei hajós iskolába prot. ifjak be nem fogadtatván, ha-
csak r. kath. iskolákba nem lesznek, valószínűleg azért, mi-
vel vallási nevelés nélkül ő felsége senkit hagyni meg nem
enged. Most tehát, miután Velencében ev. egyház és pap
van, fölírunk, hogy az említett hajósiskola ezen szabálya az
érintett oknál fogva megváltoztassék. — 4) Hálásan fo-
gadá egyháztestületünk, midőn néhány év előtt boldogult
I. Ferenc fejdelmünk kegyéből egyegy tábort pap mind a'
két vall. evangélikusok részéről rendeltetett a' Lombard-
Velencében tanyázó magyar katonasághoz. Most arra le-
vének figyelmeztetve, hogy Cseh- 's Morvaországokban és
Galiciában fekvő magyar ezredekben hitsorsosaink ellátá-
sa a' lelkiekben szomorú, mint volt azelőtt Lom-
bard-Velencében; mert ámbár az említett tartományokban
vannak prot. egyházak és papok, de azok katonáinknak kel-
lő lelki épülettel nem szolgálhatnak, mivel, főleg Galiciá-
ban, hol lengyel nyelv uralkodik, katonáink nyelvén hozzá-
jok szólni nem lehet, vagy ha megengednők is, hogy a' szlá-
vok és németek épületesen vehetnek részt az istentisztele-
ben, de a' magyarok e' lelki táplálót megfoszták egészen.
Fölírásban tehát alázatosan esedezendünk, hogy ő felsége
Cseh- és Morvaországokban 's Galiciában tanyázó magyar
ezredeinkhez is tábort papokat adni méltóztassék. E' kérel-
münk teljesítésére kezeskedni látszik azon, biztos kulfölből
merített hír, hogy ő felsége a' nemegyesült görögöknek leg-
újabbban nyolcz tábort papot adni kegyeskedett. — 5) A' ka-
tonai határvidéken az 1844-ki III. t. czikk mindez ideig kihir-
detve nem levén az átmeneti esetek az illető katonai kor-
mányok által gátoltnak. Fölírunk tehát egyenesen ő fel-
ségéhez, hogy az 1844-ki III. t. czikknek a' katonai határvi-
déken sikert eszközölni annál inkább méltóztassék, mivel a'
nemegy. görögök átmenetét tárgyzó kormányi rendelet e'
czikkre levén alapítva a' katonai örvidékek kihirdetett.
— 6) Taubner Károly tábort pap fölszólítván bennünket az
iránt, hogy énekes- és imakönyvek levén a' katonák szá-
mára szükségesek, e' szükség elhárításáról ezelszerűen
gondoskodnánk. Haubner Máté, Szabó János és
Sztromszky S. superintendenseink megbizattak, hogy az
első magyar, a' második tót, a' harmadik német énekes-
egyszersmind imakönyvet, melly a' katonai élet körülmé-
nyeikhez volna alkalmazva 's röviden, hogy a' katonák má-
hájában nagy helyet el ne foglaljon, szerkesztve készíte-
nek. A' könyvek kinyomatását saját költségén Zay Károly
lelkis ügyelőnk vállalta magára, mi köszönettel fogadta-
tunk. — 7) A' testület mint testület dícsőült nádorunk halá-
la óta először levén összegyűlvé, Mária Dorotya ő fen-
ségéhez méltó fájdalommal osztozó levéllel fog járulni. —
8) Följelenetvén, hogy a' nm. hitvány némely esetekben
papok egyházi eljárását illető intézvényeit az 1790. 26-
dik t. czikk mellőztével politikai hatóságokhoz utasítja; meg-
kérjük a' tisztelt kormányzást, hogy illyen intézvé-
nyeit oda, hova azok tartoznak, egyházi hatóságokhoz u-
tasítani kegyeskedjék. — Végezetre méltánlyalatt említjük,
hogy mind a' 4. suptdens egész gyűlés végeig jelen
volt. — D.

BÖNYHÁD aug. 16-án. — Tegnapelőtt vidékünk
s áskák éhes táborra szállotta meg, az idő
óta erélyes főbírák zőrejt eszközök szerekkel a' vidéknek
lakosait az éhes vendégek üzésével foglalja el, a' folytonos
kergetésnek mindazonáltal kevés sikere, seregese repül-
ve mérföldeket foglalnak el, a' kukoriczát zöldszáraiktól, a'
csévéket pedig leveleiktől fosztják meg. Ugy látszik inkább
az isteni gondviselésnek megfoghatlan ereje, mintsem em-
beri szorgalom menthet meg bennünket e' szomorú jöven-
dőt jósó szerencsétlenségtől. — A' főbírói jelentésre fá-
radhatlan alispánunk is megjelent a' helyszínén, ki e' tekin-
tetben a' levéltár iratait fölhányatá, tapasztalta, hogy s z á z
e s z t e n d ő e l ő t t e' vidéket szinte illy szerencsétlen-
ség sújtotta oly annyira, hogy a' lakosok négy évig nem
vethették el földjeiket, a' megye fölírással járult ő felségé-
hez, hogy e' szerencsétlen lakosoknak telepedésükre az
országban más hely jelöltessék ki. — Legfelsőbb helyre
is megtették a' jelentések — a' későbbi eredményről
majd máskor. — R e n d e s l e v e l e z ő.

ERDELYI ORSZÁGGYŰLÉS.

A' LXXV. országos ülésben aug. 14-én a' kk. és rr.
az ujonczállítás tárgyalásához fogtak. A' tanácskozásban
résztvett a' k. kormányzást is, következőleg kormányzó ő
nmlga elnököl. Eredvénye a' mai tanácskozásnak rövidbe
szorítva imez: a' kk. és rr. a' tárgy sürgetőségét méltányol-
va, ő felsége alkotmányos fölhívása iránti készségeket tanu-
sítólag, előbb is egy törvényjavaslatot alkotandnak, melly-
ben a' három erdélyi ezred kiegészítésére szükséges ujon-
czok számát megajánlják. E' t. javaslatot addig is, míg a'
tárgy további részleteit ellátják, sietnek ő felsége elébe
terjeszteni alázatos fölirat mellett, melly föliratban köszö-

netet szavazván ő felségének e' tárgybeli alkotmányos szel-
lemű föllépéséért, kijelentik, miszerint nem késnek az u-
jonczállítás modorát tárgyzó második t. javaslat készítésé-
ben is működni, 's az ő flge elébe fölterjeszteni, esedezvé-
n, hogy ha lehetséges ez utóbbit is aképp méltóztassék mege-
rősíteni, miszerint a' jelenleg megajánlott ujonczok is azon
törvény szabályai szerint állittassanak bé; ha pedig ez kivi-
hetetlen volna, méltóztassék ő flge kormányát az ujonczál-
lításban az ország rendei által kifejezett nézetek figyelem-
be vételére utasítani. Az ujonczállítás modorát illetőleg a'
föliratban névszerint csak a' 8. évi capitulatio lesz megem-
lítve. Ez ülésben egy ünnepélyes küldöttség megtudván kir.
biztos ő nmlgától az ezredbeli hiány kimutatását, a' jövő
ülésbeli tanácskozás ezen, tehát az ajánlandó ujonczok szá-
ma megállításon fog kezdődni.

Fogaraszvidék követeinek a' szélb. katonaság által
bírt földek visszaszerzése iránt kelt határozat ellen benyuj-
tott óvásuk: A' t. kk. és rr. határozata által elleven mozdít-
va azon kérelmüktől, hogy az urbér mellett fölkioldandó
fölírásban ő felségéhez alázatosan folyamodjunk az iránt,
hogy a' vidékben levő azon sérelemre nézve, miszerint a'
szélbeli katonák ellen a' kifolyt percek teljesedésbe nem vé-
tethetnek, mivel assistens katona tisztet többszöri kérelmek
és panaszok daczára is nyerni nem lehet, és ezen kérsünk
fölvétele ámbár a' t. kk. és rr. a' 22-ik ülés jegyzőkönyve
szerint ezen indítvány megtételére épen az urbérrel külden-
dő repraesentatio fölvétele idejét tüzték ki, mégis más idő-
re halasztatván, kötelességünknek ismerjük kijelenteni: 1-
ször) Hogy ha ezen elhalasztásnak azon következzése lesz,
hogy az országgyűlés folyama alatt ezen sérelem fölterjesz-
tésére részt nem kaphatunk, és küldőink tovább is azon sé-
relmet szenvedni kénytelenek lesznek, hogy megnyert és
már csak a' végrehajtásban fölakadt pereiket minden he-
lyesség és jó rend ellenére, ezután is teljesedésbe nem
vethetik, mi ez iránt óvást jelentünk, és minden ez iránti fe-
leletet magunktól ezennel elhárítunk. 2-or) Ha ezen sére-
lem nevében nyilvánítjuk, hogy vidékünkben az urbér be-
vitele legyőzhetetlen akadályra találván, fen fog akadni, mi-
vel ezen kérdésben forgó percek nagyobb része épen urbéri-
ségekkel illet, mellyek különböző címek alatt szélbeli kato-
nák kezére jutottak, és a' mellyeket az illető birtokosok a'
rendes törvényes uton visszakívánnak szerezni; már ha ez
nem történhetik meg, akkor az urbér tárgya a' vidékben le-
vő urbériség csonkítva fog lenni, némelly helyeken nem lesz
elég substrátuma az urbérnek, és a' földesurak az urbér ál-
tal megkívánt urbéri mennyiséget, a' melly az 1819-beli ösz-
szeírásban találattik, nem fogják a' colonusok kezei közé
adhathatni. Ezen óvásunk és kijelentésünk mellett fentartjuk
magunknak azon jogot, hogy ezen nem elvetett, csak elha-
lasztott tárgyat a' királyi gubernium felelete és fölvilágosi-
tása megérkezése után újra a' t. kk. és rr. elejébe ter-
jeszthessük: Kolozsvárt 1847 július 24-én. Zeyk József;
Boér György, fogaraszvidéki követek; pártolja: báró Bru-
ckental Károly, főkapitány.

SASKÁK. Czege aug. 10-én Mult pénteken a' Hodos-
tó körül, annyi sáska jelent meg délutáni 3 órakor, hogy
a' vidék sötét volt miattok. Czegében töstént fölreverték a'
harangokat, a' falu mindennemű lármázó eszközzel és pus-
kával elűzte a' települni akaró saskákat, oly lödözés volt,
mint valami ütözésnél. Azonban a' nyugatról támadott
szél, dörgés és eső megfordítá a' már elhaladott ellent és a'
megtérítettek és érkezők kettősen települtek a' vidék hatá-
rira. Noszoly, Szentgothárd, Göcz, Czege, Császári, Szent-
ván és Szent-Egyed borzasztó pusztulásnak lőnek kitéve.
Másnap reggel az esőtől levert saskákra borus idő követ-
kezett, a' föld föl vizes köd nehezült, az ég felhős volt, az e-
ső kilencz óra körül kezdett harmatozni. Alig volt remény
illy körülmények közt a' pusztító vendégek tovább üzésére.
De a' helységbeli két gróf az utolsó is megkísérté. Jó reg-
gel, az egész faluban, hol képtelen sok volt a' sáska, tüze-
ket gyújtottak, 30—40-et egy telekre, annyira, hogy a' falu
tűzbe borult. A' lárma és füst szörnyű volt, senki és semmi
sem látszott, csak a' sokféle lárma és vizes szalmafüst tölté
el a' légtér. A' gyümölcsökre szállt saskák végre, tíz óra
felé, az eső ellenére is fökeltek, a' füst- és saskaoszlop
nyüzsgő pirámissá vált, de a' kavargás még mind csak helyt
állt, végre a' füst miatt fölszáradt saskák szárnyra keltek,
a' rajzvízesen is utra kelt és nyugatra indult, a' menet délig
sötétté tette az eget. A' rémülés nem lehet borzasztóbb a-
laku emberélet-veszély nélkül; szolgabíró Felszegi Sám-
ujókor megérkezett pár száz vidéki emberrel a' helységből,
Czegében üzni indult mindenki, a' grófnok és grófok tevő
példával mentek előre, mi nélkül tán máig is nyelt lenne a'
pusztító raj, mert az idő mind esős. Mintegy 15—20 ezer
hold földet részint teljesen leettek a' saskák, egyéb gabo-
nát még öszszegerebjeinek, de a' tengeriből bajosan lesz
valami, mert az levél nélkül csapazon áll, fölülről himporos
virág és alulról üstök azaz anyaszárak nélkül, ezen növényt

épen virágzásakor érte a' baj, és virágpóra teljesen föl le-
vén emészte, semmi remény a' terméshez. Erkölesi dicsé-
retére szolgál az igazgatásnak és honi kormányának a' nép a'
beli meggyőződése, miszerint bizonyosnak tartja az adóbeli
tartozás elengedését pár évig, de mi ez, ha valósul is, illy
honban, hol a' málé a' lég és víz után következik. A' Cybles
és Retyezát oldalain mennyire csak az emberi munka föl-
nyulik, mindenütt málét találunk, Kolozsvárt az országház,
nemzeti színház és városi tanácsház közt, a' főváros közepé-
ni tért kukoricza borítja. Illy málé ország vagyunk mi, és a'
pusztító jövevények is itt támadnak fölkint meg.

TARSULATI ELET.

A' nemzeti színház zenekar-személyzete által alakított takarékpénztár alapszabályai

Tisztelt tagtársaim! Már régóta terveztem én egy kis-
ded takarékpénztárnak magunk között leendő föllállítását,
azonban annak szerkezetére nézve nem tudtam magammal
mind eddig tisztába jönni; s csak hosszadalmas tervezgetés
és fontolgatás után sikerült az itt következő alapszabályo-
kat egybefoglalni.

Igyekedtem ezen szabályokat lehető legegyszerűs-
ben, szándokunknak és érdekeinknek legmegfelelőbbben
egybeállítani, és ezek nyomán megvagyok győződve, nem
hiányzik egyéb czélunk eléréséhez, mint az itt előforduló
kötelezettségeket melegen és egyetértéssel karolni föl.

Egyedül ez az, mit tisztelt tagtársainak szívökre köt.
— Pesten dec. 1846. Suck Leopold.

1. §. Az egylet czélja. Czélja az egyletnek:
hogyminden tag, csekély hozzájárulása által, az ebből nö-
vekedő kamatok és előforduló ajándokokból — ak-
kor, ha majd az egyletből kilép, egy kisded pénzeszeget
jusson; — addig is pedig pénzt szükségelvén, ne kényszer-
rüljön uzsorások kezei közé, hanem mérsékelt kamat mel-
lett magának az egylet pénztárából kölcsönözhesen.

2. §. Az egyleti pénztár megalapítására, az egylet
minden tagja köteles annak pénztárába előlegesen 5 pftot
befizetni.

3. §. Minden hó 1jén és 16kán (tehát minden fizető
napon) az egylet minden tagja 20 pkr-t tartozik az egylet
pénztárába fizetni, mire az egylet rendes pénzeszedője által
lesz mindannyiszor fölszólítandó.

4. §. Az egylet megalapítása után hat hó elteltével,
az összevgyült alapösszegeből egy bizonyos mennyiség fog
meghatározottni, melyet minden tag kikölcsönözhet; min-
den hat-hat hó elteltével pedig a' kikölcsönözendő összegek
azon arányban fognak az eljáró bizottvány által följobb e-
meltetni, a' melly arányban nevedekett a' lefolyt hat hónap
alatt az alaptőke.

5. §. Azon tagok, kik az egylet pénztárából pénzt a-
karnak kölcsönözni, az egylet pénztárnokánál kötelesek
magukat jelenteni.

6. §. A' kikölcsönzött összeg (évenkint 6% kamat
láb szerint) hat hónap alatt egészen visszafizetendő; —
könnyebbbség tekintetéből a' kölcsönzött összeg részletekben
— minden hó 1jén és 16kán az egylet pénzeszedője által fog
behajtatni.

7. §. Minden tag köteles a' visszafizetéseket pon-
tosan teljesíteni; mit ha tenni még is elmulatna, a' bizottvány
belátása szerint fog az elmulasztott fizetés iránt intézkedni.

8. §. Uj kölcsönt csak akkor kérhet azon tag, ha régi
tartozását már visszafizette.

9. §. Az egyletből csak ugy és akkor léphet ki valaki,
's e' szerint az egylet alaptőkéjéből őt illető részt csak azon
esetben veheti ki, ha a' színházat bár melly örügy vagy ok
miatt — végkép elhagyja.

10. §. Ha már a' 9. § értelmében valaki az egyletből
kilép, hogy illető része kiadathassék, az egylet értéke ösz-
szeszámítandó (inventálandó).

11. §. Ha a' kilépő tag az egylet pénztárának adós,
tartozása illeték részéből levonandó.

12. §. Ha a' kilépő többel tartozik az egylet pénztá-
rának, mint abból járó saját illetősége, — ezen illetőségén
fölüli tartozást kilépése alkalmával köteles az egylet pénztá-
rának megtéríteni; — ellenkező esetben az egylet a' ki-
lépőnek előbb ugyan havi fizetését tiltja le a' színházi igaz-
gatóságnál, — de ha ez nem lenne elég, a' kilépő irányá-
ban magának törvény útján is elégtételt szerez.

13. §. Ha az egyletnek nős tagja meghal, illeték —
része nejére és gyermekeire (ha vannak) háramlik.

14. §. A' nőtlen vagy özvegy és gyermektelen meg-
halt tag illető részét, szülői vagy testvéreik öröklék, ha e-
zek sem volnának, legközelebbi rokonai csak végrendeleti-
leg örökölhetnek; — különben az illyen részvény az egylet
tulajdonává lesz, még akkor is, ha örökösök és végrende-
let hiányában fiskusi örökösnek lenne helye.

15. §. Ha már semmi rokonai sincsenek a' végrende-
let nélkül megholt tagnak, — s e' szerint illeték része a'
14dik § értelmében az egylet tulajdonává vált: az örökösök

egylet (szükség esetében) köteles a' megholtak temetési
költségeit fedezni.

16. §. Ha a' megholt adós az egyletnek, adóssága az
örökösöt illető részjárandóságából minden más követelés e-
lőltt levonandó.

17. §. Azon esetben, ha a' megholt többel tartozott
az egylet pénztárának, mint akból járandó illetvénye: 12ik
§ értelmében törvény útján is — kártalanítani fogja ma-
gát az egylet.

18. §. A' zenekar minden ujonan szerződött tagja
beléphet az egyletbe, ha magát az egylet szabályainak a-
láírta, s a' 2dik §nak eleget tett.

19. §. Az egylet megalakulása után belépő tagok, il-
letőségre nézve aként vétetnek számba, a' milly arány-
ban — és a' mióta járultak az egylet érdekeihez, — mi
természetesen a' könyv-vezetésben mindenkor világosan
megjelöltetik.

20. §. Az egylet 9 tagu bizottvány által igazgattatik,
mellynek tagjai:

A) Egy számvivő, ki egyszersmind pénztárnok is, ki-
nél egy vas, három különböző zárral készült pénztár fog
megeősítettetni, a' készpénz és az oklevelek őrzésére.

B) Hat bizottványi tag és
C) Két pénzeszedő.

21. §. A' számvivő köteles utasításai értelmében há-
romkönyvet vezetni.

22. §. Hogyha az 5dik § értelmében tőle egy tag pénzt
kér, köteles azt a' legközelebbi napra magához rendelni,
mikorra egyszersmind azon bizottványi tagokat is magához
kéri, kiknél a' pénztár kulcsai vagnak; az ezek által föl-
nyitott pénztárból a' számvivő fogja a' kívánt összeget ki-
adni, s e' kiadást kamataival együtt, a' tartozási könyvbé
az adós nevére bejegyzi.

23. §. Minden — az egylet pénztárába befolyó pénze-
ket, — három választványi tag jelenlétében tartozik a'
pénztárába betenni, valamint a' pénztárból történő minden
kivétel csak ezek jelenlétében eshetik meg.

24. §. A' pénztári számadásokat minden hónapban, az
általános számadásokat azonban csak minden hat hónap-
ban, tartozik könyveiben bezárni, s ennek rövid kimutatá-
sát az egyletnek mindannyiszor előterjeszteni.

25. §. Köteles a' két pénzeszedőnek két minta szerinti i-
vet adni, melly iverk egyikébe, az adósságok lerovására tör-
tént részletes fizetések, másikába pedig a' hónapi járandó-
ságok bejegyzendők. — Ezen iverk mindenkor hat hónapra
adatnak ki.

26. §. Ha egy tag a' 9dik § értelmében az egyletből ki-
lép, a' számvivő a' 10 § értelmében jár el.

27. §. A' pénzeszedőktől minden hó 1jén és 16kán délu-
tán, az illetőségeket és tartozásokat, az e' czélra kiadott i-
vek szerint számon kéri, s a' pénz átvételénél az iverket
nyugtatónykép aláírja.

28. §. Az egyleti üléseket kisded meghívó jegyek által
(p. o. ezen szavakkal: „Jan. 18kán 1847. egyleti gyűlés le-
endő”) a' zenekar minden tagjainak egy nappal előbb tud-
tul adja.

29. §. B. A' bizottvány tagjairól.

1) A' megválasztott bizottványi 6 tag közül — min-
den hat hónapban hárman — a' pénztár kezelésére befoly-
nak, mind hárman különös kulcsait tartván magoknál a'
pénztárnak.

2) A' bizottvány azon tagjai, kiknél időszerint a' kul-
csok vagnak, kötelesek minden hó 1jén és 16kán délután
a' számvivőnél megjelenni, s ott a' pénztárt kinyitni, hogy
a' begyűlt pénzeket a' számvivő abba az ő jelenlétében
betehesse.

3) Pénzkikölcsönzés végett a' pénztárt fölnyitni —
fölszólítván kötelesek mindannyiszor a' számvivőnél
megjelenni.

4) Mind a' részvény, mind az adósságtörlesztő iver-
ke kötelesek mind hárman neveiket akkor följegyezni, mi-
dön a' beszédett pénzt a' pénzeszedőktől a' számvivő átveszi.

5) A' bizottványak azon tagjai, kiknél időszerint
nincs pénztár-kulcs, — kötelesek minden föltűnő körü-
lményt — tudomásul az egylet figyelmeztető könyvébe
bejegyezni.

30. §. C. A' két pénzszedőről.

1) A' pénzeszedők egyike a' havi járandóságokat, má-
sika az adósság törlesztésére fizetett összegeket (azon i-
vek szerint, mellyeket e' végre a' számvivőtől kaptak) minden
hó 1jén és 16kán délelőltt pontosan beszedi.

2) A' történt fizetés igazolására, a' fizető iv rovatába
írt összeg alá a' fedő mint tanu vörös, a' fizető pedig fe-
kete írónnal egyegy vonást húznak.

3) A' beszédett pénzt minden hó 1jén és 16kán (te-
hát a' beszédés napján) délután kötelesek a' számvivőnek,
a' foglalkozó három bizottványi tag jelenlétében pontosan
általadni.

4) Ha valaki a' rendes fizetést elmulasztja, a' pénz-
szedők kötelesek azt a' bizottványak azonnal bejelenteni.

24. §. D. Az egész bizottvány kötelese-
ségei.

1) A' 21, 22 és 23dik §§okban kifejezett foglalko-
zásokon kívül köteles a' bizottvány mindenkor és minden-
ben az egylet gyarapodásán és előmenetelén munkálni,
jelesen:

a) A' színház nagyérdemű igazgatóságához, egy az
egylet fölségelésére adandó évenkinti előadásért folya-
modni.

b) Hangversenyeket rendezni, s ha idegen művé-
szek érkeznék, azokat az egylet segedelmezésére föszólítani.

c) Szóval minden lehető forrásokat fölkeresni, mely-
lyekből az egylet javára és előmenetelére segítséget re-
mélhetni.

2) Minden föltűnőbb kérdésekben köteles a' bizott-
vány ülést tartani, s itt megállapított nézetét — további
intézkedés végett az egylet legközelebbi közgyűlésének e-
lébe terjeszti.

3) Köteles a' bizottvány a' 4dik és 7dik §§ok nyo-
mán, belátása szerint pontosan intézkedni.

4) Mindennemű jövedelmeket és bevételeket (a' havi
járandóságokat és adósságtörlesztéseket ide nem értve)
az egész bizottvány veszt által és teszt a' pénztárába.

5) A' bizottvány végzi azon tisztelgéseket és köszönő
eljárásokat is, mellyek — például a' színház nagy érdemű
igazgatóságának egy az egyletnek jövedelmező előadásá-
ért, — vagy idegen művészeknek tanusított adakozásu-
kért, — vagy bárminemű az egylet pénztárába befolyt se-
gedelemért — az egylet nevében teljesítendők.

25. §. E. Az egylet minden tagjának
kötelessége.

Kötelesek az egylet minden tagjai az egyleti ülések-
ben pontosan megjelenni; különösen pedig

1) Minden hat hónapban az egylet állásáról adandó
körülményes jelentést meghallani.

2) Szükség esetében a' 12dik és 17dik §§okban
említett körülmények miatt.

3) Mind azon rendkívüli esetekben, mellyekben a' bi-
zottvány magától nem intézkedhetik.

26. §. Ha a' bizottvány egyik tagja kötelességét nem
teljesítendő, az egyletnek joga van helyébe mást választani.

Melly fentebbi, ekint allapított szabályokban alól-
írottak tökéletesen megnyugodván és beleegyezvén, ma-
gukat azoknak szoros megtartására kötelezzük, s kötele-
zettségünket saját kezünk aláírásával is megerősítjük. (alá-
írások.)

KÜLFÖLD.

AMERIKA. Scott tábornok jun. 25kén végre Puebl-
ából a' főváros felé indult; jelentékes ellenállásra nem kell
számolnia. Trist ur, ki a' sergeket követi, állítólag kész bé-
keszerződvényt viszt magával s föl van hatalmazva, annak
Mexico részéről elfogadtatása után tüstint három millió
dollárt fizetni — Californiáért. E' szerint a' békeföltételek:
lemondás Californiáról s Rio Grande határu elismerése
Texas irányában, mig ellenben az egyesült státusok saját
polgárai követeléseit Mexico irányában egészen magokra
vállalják s ama három millióon kívül még tetemes kár-
pótlási összeget fizetnek. Hallomás szerint a' mexicói con-
gressus már is tanácskozik e' föltételek fölött. Több ütkö-
zet nem fordult elő; Taylor sergestül még folyvást Monte-
reyben áll.

PORTUGÁLIA. Mindenkép attól tarthatni, hogy a'
polgárháboru tüzét Portugáliában a' három hatalom köz-
bejárása látszólag inkább, semmint valósággal oltá ki, sőt
hogy az egész hamu alatt tovább harapózik s minden pill-
anatban újra kitörhet. Pártengesztelődésnek sehol sem-
mi nyoma, valamennyi felekezet el van egymástól külö-
nözve, hanem nyilt ellenségeskedésben egymás irányában,
és midőn felülről azokat, kik a' fegyvert a' királynő ellen
vezették, nem tartják bizalomra érdemeseknek, ez épen
olly könnyen megfogható, mint midőn utóbbiak hasonló
mértékkel mérnek. A' zendülési főnökök egyesülés pontjo-
kat Fayal marquis (Palmella herczeg legöregebb fija) me-
zei lakán találják Lamiserben 1 1/4 órányira Lissabontól.
Ott tartanak gyakori gyülekezeteket, s egyik lakománál,
mellyet a' marquis nemrég adott, s mellynél das Antas gróf,
Sa da Bandiera, Loulé marquis (a' királynő nagybátyja),
Mello gróf, Cesar Vasconcellos stb. jelen valának, lelke-
sült áldomásokot ittak a' nép ügyre, sajn-
nalkozásukat a' szövetség hatalmak közbe-
járása következtébeni kényszerült engedések fölött s re-
ményöket egy jobb jövőre nyilatkoztatván ki. Hiedelem sze-
rint ezen lakoma Palmella herczeg világos megegyezésével,
ha nem egyenes sürgetésére tartott. Mig ezen státusfér-
finak a' kormányra visztérését Anglia kívánja, s Francia-
ország nem ellenzi, sőt kéz alatt tanácsosként ajánlatja,

donna Már
egyszersmin
vonakodik e
joga sérelm
nak látszóla
lenszegül.
mindent elk
legujabb ki
inkább öka
mét egésze
ragaszkodik
sereg gyám
mar hatalom
nem zavart
fal, ki Cabr
pénzügymű
ták most eg
vei s nézet
pénzszüksé
nem tudott
re nem lenn
egy cartista
cortesválas
gróf nevez
dó szelleme
gadhatni el
Portugália
Angliától s
legheveseb
Bár mint k
egymástól
lőlségben s
uj Costa Ca
leandne uj
ebeli félrei
le kell mor
ANG
mind felele
átnézete vo
vázlata az
beszédőnel
Palmersto
panaszai v
velési jog
törvénytele
mennyi tö
belgák s a
nyomandó
ismerendő
lyik utat v

67ik s

Egy
ja's tett sz
mellett m
kesztőség

Alóli
jában, val
fekete zsi
tatnak; a'
jutányos á
lyén u. m.
házban H
Vencze

A' m
ható a' ma
és a' köny
nyereség
tárt a'
25 percen

Nem
átház-épi
tekezhetni
könykeres

A' j
hez hason
horos pal
Böv
hid utcái

donna Mária királynő éppen mitsem akar róla hallani, 's egyszerűsége a többi, Seymour ajánlotta minisztereket is vonakodik elfogadni, minden hasonló javaslatot királyi előjoga sérelmeül tekintvén 's még saját, az angol tanácsoknak látszólag leg többet engedő férje előterjesztésének is ellenszegül. A cabralisták, spanyol részről gyámolítva, mindent elkövetnek volt befolyásuk visszanyerésére 's a legújabb kinevezések azt bizonyítják, hogy a királynő leginkább őket pártolja. Terceira herceg a cabralistákkal ismét egészen kibékült 's ha Saldanha is őszintén pártjokhoz ragaszkodik, mit ők erősen remélnék, akkor, miután a hadsereg gyámolítását is bírandják, minden bizonytalansággal csakhamar hatalomra jutnak — föltéve, ha az országos béke meg nem zavartatik. A mostani pénzügyminiszterrel, Tojal gróffal, ki Cabral alatt is volt ez állomáson 's akkor a portugál pénzügyminiszternek nonplusultrájának tartatott, a cabralisták most egészen meghasonlottak; képtelenül, Anglia tervei 's nézetei vak eszközeül festik őt 's főokul a nyomasztó pénzsűzességnek, mely ellen még eddigelő semmi orvoszert nem tudott föltálatni. De valaki más az ő helyén semmi esetre nem lenne szerencsés e tekintetben. Lissabonban már egy cartista középponti választvány alakult a küszöbön álló cortesválasztásokra pártjok szellemében hatásul. Thomar gróf nevezetett e választványelnökeül, mi a benne uralkodó szellemet eléggé jellemzi. Egy dicsőséget még sem tagadhatni el Cabral pártjától, mely célul tűz ki magának Portugália teljes függetlenségét kereskedési tekintetben Angliától 's ez oka, hogy az angol lapok levelezői folyvást leghevesebb ellenségei Costa Cabralnak mint pártfőnöknek. Bár mint különböznek is e lapok levelezői ítéleteikben egymástól a portugál ügyek fölött, Costa Cabral elleni gyűlöletben szüntelen egyetértelműek. Mostanra nézve egy új Costa Cabral féle miniszterség alakulás bizonyos jelszó leendne új polgárharcz kitörésre, 's a királynőnek, dacára ebeli félreismerhetetlen kívánságának, erről most legalább le kell mondania.

ANGLIA. Palmerston választási beszéde, egyszerűsége felelet bizonyos Harney megtámadására, valóságos átnézete volt egész politikai életének 's mulattató történetvázlata az egész világ ügyeinek harmincz év óta. Főrészei beszédének mintegy következők: „a belga nép — ugymond Palmerston — 1815ben egyesített Hollandiával; nagy panaszai voltak kormányoztatása módja ellen: vallás és nevelési jogait sértették; adókra kényserítették, melyeket törvénytelenségnek tartott; anyanyelve használatát valamennyi törvényszék előtt megtilták. Ekkor fölzündtek a belgák 's azon kérdés támadt: vajjon erőhatalommal lenyomandók é, vagy ótalmazandók 's független nemzetül elismerendők saját igazgatással és saját alkotvánnyal? Melyik utat választá kormányunk, melyhez akkor én is tartoz-

zám? Mi megnyertük a belgáknak mindezen előnyöket. — (Halljuk!) Az ének vége, hosszas tanácskozás 's Európát háborúval fenyegető nehézségek legyőzése után az volt, hogy Belgium független országnak ismertetett el, 's merem mondani, holdogabb, megelégteltebb 's hazafiúbb nép, mint a belgák lettek azóta, nem létezik isten földén. Saját választású királyuk van. Itt ugyancsak elálmélkodtam, hallván mikép ezen eset bizonyosságul hozatik föl arra, hogy a brit kormány más nemzetek jogait és szabadságait tapodja. — (Halljuk!) De Harney ur sok kivetőt talál a mostani francia király kormányában. (Szózat a tömegből: „ehhez nekünk semmi köze.“) Ugy van! nincs semmi közünk hozzá. A francziák önmagok kezdék 's végzék forradalmukat. — Wellington kormánya, mely megelőzte, nagyon természetesen megnyugodt a francia nép nyilván kijelentett akaratában 's midőn ez mondá: „jobban szeretjük Lajos Fülöpöt Xd. Károlynál“ a brit kormány válasza: „ez a ti dolgotok, nem a miénk; mi készek vagyunk az általatok választott királyt elismerni, mint annak trónelődét elismertük.“ Mégis ezt bizonyosságul hozzák föl, hogy a mostani angol kormány idegen nemzet szabadságát lábballapodta! Most Spanyolországra térünk. Ott állítólag oly kormányt segítettünk a hatalomra, mely önkényes minden eddigi létezettnél. Tagadom ez állítást. Az előbbi spanyol kormányok az inquisitiót használták. Talán nem tudják némelyek köztetek, hogy mi legyen ez. Annál jobb rátok nézve. Törvényszék volt, mely minden ember vallási véleményét puthatolá; ha nem illelték egészen az inquisitio által föllállított kaptafára, börtönre hányták az embert 's régebb időkben elégették.*) Amaz idő előtt Spanyolországnak nem volt parlamentje. A spanyol nép nagy tömege szolt: „mi parlamentet akarunk, mi nem akarunk semmi inquisitiót, 's uralkodónk inkább donna Izabellát kívánjuk mint az öreg urat don Carlost, kit egynek tartunk az inquisitívól 's elnyomással.“ Mi pártját fogtuk a spanyol népnek, azoknak, kik alkotmányos szabadságot, egyenlő törvényeket, parlamentet, igazságot kívántak és nem inquisitiót, azok ellen, kik semmi parlamentet semmi igazságot nem akartak hanem sok inquisitiót. Csekély segítséggel képessé tettük a spanyol népet szabadságai kivívására. Mégis vádat emelnek ebből is ellenem, mintha idegen nemzetek szabadságát megbuktattam 's helyében önkényt és zsarnokságot tültem volna. Portugáliában egy a spanyolhoz igen hasonló küzdelem ment véghez egy önkényes kormány 's a nép szerü szabadság közt: Dom Petro a nép részén küzdött; dom Miguel, ki unokahugát a trónról elűzte, zsarnokság 's önkényes kormány mellett. Mit cselekvünk mi? Dom Miguel helyeztük é a trónra? — Nem, mi letettük őt a trónról.

*) „Régebb időkben“ ezt Angliában is tették szélüben — inquisitio nélkül

(Nevetés.) Mi befolyásunkat a szabadság 's alkotmányos jog mérlegébe vetettük, segítségünkkel győzött ez ügy, 's a portugál nép parlamentet nyert 's mindazon jogokat, melyek lényegesen szükségesek egy nemzet szabadságai biztosítására. Most szóljunk egy keveset Szíriáról. Nem várom azt, hogy mindnyájan, kik ellenemet gyámolítják, értsek valamit e szíriai ügyből. Harney ur maga is keveset ért belőle, mikép tudjanak valamit róla párthivei? Harney ur mondja: mi Szíriában nagy bakot löttünk, mert itt egy igen derék, tiszteletre méltó öreg ur volt Mehemed Ali név alatt, ki Egyiptusban uralkodott és Szíriát meghódítá, ezt nekünk békében kellett volna hagynunk. Midőn Mehemed Ali Szíriából elűztük, 's ezen országot a szultánnak visszaadtuk, küzdöttünk nem nép — hanem királyügyért. Ezen öreg ur alattvalója volt a szultánnak, az volt a szultánra nézve, mi az irlandi főkormányzó Anglia királynője irányában, de szándoka volt magát független uralkodónak tenni 's ez sikerül is neki, ha Szíriát megtartja, de Angliának érdekében feküdt Törökországot más hatalmak kezétől mególtalmazni, melyek habogy elérik ezt, nem vált volna hasznunkra; de ha Mehemed Ali független királynak teszi magát, megrontja Törökországot annyira, hogy az okvetlen idegen hatalmak hűbérese leendett. Ezen okból üztük el Mehemed Ali Szíriából. De mondják, ezen öreg urat annyira szerették Szíriában, hogy kormányzása alatt az valódi paradicsom volt azon pokolhoz képest, mi elűzetése óta. — Én csak azt kérdem, hogy üztük őt el Szíriából? — Egyszerűn az által, hogy az ország népének néhány puskát adtuk kezökbe; hogy pár száz tengeri katonát szállítottunk ki a partra gyámolításuk 's kiállítottunk nekik: „előre fiatalok! ha megakartok Mehemed Alitól szabadulni, segítünk benneteket; ha tenni akartok itt az ideje.“ Szavunknál fogtak bennünket; nyakra före kitesztették őt hadsergestül; szabadítóul üdvözöltek bennünket, bármit mondanak is néhány csekély villongásról, melyek azóta Szíriában két különböző felekezet közt előfordultak, az ország most nyugott, megelégtült és boldog (!) — szemmel látható ellenében mostani és előbbi állapota közt. Hasonló modorban tárgyalá Palmerston a többiázsai ügyeket is — a chinai mákonyháborút, az afghanistáni harcot és szerencsétlenséget — 's a tivertoni flanelgyárosok tökéletesen meg voltak győződve szavai igazságáról. Boldogok a kik nem kételkednek!

FRANCZIAORSZÁG. A kamarákat aug. 9dikén kir. rendvényleg rekeszték be. A miniszterek a fővárost már előbb hagyák nagy részt oda. Duchatel máris családostul Scheveringenben van 's az udvar eui várba készült — kedvencz helyére Lajos Fülöpnek, hova Orleans hercegnő gyermekeivel együtt 's Montpensier hercegnő előre mentek. —

67ik szám.

ÉRTESÍTŐ.

1847.

Gazdatiszt kerestetik.

Egy tapasztalt jártasságu gazdatiszt, ki azonban a magyar beszédet, és irást tudja 's tett szolgálatiról szóló hiteles bizonyítványokkal ellátva legyen, egy alföldi jószág mellett mint kasznár alkalmazást nyerhet. Bővebb értesítést eziránt e lapok szerkesztőségénél vehetni — úri utcában Trattner ház első emeletében. 2-2

Magyar szabásu férfi öltönyök.

Alólirt, a nagytiszteletű közönségnek ezennel alázatosan jelenti, hogy ruhaboltjában, valamint eddig, úgy jelenleg is, számos új attila — dolmányok, magyar nadrágok, fekete zsinórra 's aranyra készült menték, és bársony- mellények aranyra, készen találatnak; a megrendelendő uraságoknak a legújabb divat szerint lehető rövid idő alatt 's jutányos ár mellett szolgálatát egyszerűsége ajánlja. — Ruba- boltja vagyon előbbi helyén u. m. a sz. ferencziek terén, a királyi kuria szomszédságában fekvő Eggenberger házban Hunyady László czim alatt — Pesten augusztus 11én 1847. Klász Venczel polgári magyar szabó. 2-3

Mezei Naptár.

A mezei Naptár 1848dik szökö évre mind bekötve, mind kötetlenül már kapható a magyar gazd. egyesület titoknokai hivatalában (Pesten üllői ut gr. Károlyi házban) és a könyvkereskedésekben. Ára mint eddig nyolcz pengő krajczár. Százanként 20% nyereséggel. Könyvkereskedők azonban, könyvkötők, 's mindazok, kik a Mezei naptárt a nép számára százánál nagyobb szállítványban kívánják megszerezni, azt 25 percentnyi ráddással kaphatják. 2-2

Házhely — eladás.

Nem messze a kecskeméti kaputól egy 200 négyszög öl kiterjedésű házhely, mely átház-építésre igen alkalmas, szabad kézből eladandó. A megvétel iránt közelebbről értekezhetni Eich Gusztáv urral úri utcában gr. Teleki házban 452d. számalatti könyvkereskedő boltjában. 3-4

Magyar pezsgőbor- eladás.

A jó hitelű Dell' Adamy-féle magyar pezsgő borból, mely a francia készítvényhez hasonló tiszta izlésű, nagyban igen olesó áron még kapható; valamint üres pezsgőboros palaczkok is megvásárolhatók.

Bővebb tudósítást vehetni ez iránt Weisz-féle ház első emeletében. 3-4

Papir szállítási hirdetvény.

A nagymgsu m. k. u. kamara rendelkezése a marmarosi k. kamrai igazgatóságnál három évre megkivántató e következő papir mennyiség, u. m.

20 rizma nagy p. papir, mire a banatp. 12 pft.	
189 „ „ kanczellária „ „	77 „
80 „ „ fogalmi „ „	29 „
7 „ „ medián „ „	52 „
6 „ „ protocoll „ „	7 „
4 „ „ kisebb boríték „ „	1 „
12 „ „ nagy boríték „ „	10 „
153 darab tábla papir (Papendeckel) 12 ^o / ₆₀	

szállítása 1847. évi aug. hó 31én a márm-

Csőd-hirdetés.

A nagyméltóságú magyar kir. udvari kincstárnak folyó 1847ik évi július hava 21dik napján 30;321 szám alatt kelt kegyes intézvénye következtében, az országos kir. építési főigazgatóság kebelében, De m k o v i t s E l e k nyugalmaztatása által megürült első mérnöki állomásra, mellyel évenkénti 900 p. forintnyi fizetés vagyon összekapcsolva, a caod határnapja ugyan folyó évi september hó 30dik napjáig ezennel közhírré tétetik.

Azon egyedeik, kik ezen hivatal elnyeréséért folyamodni szándékoznak, ebeli kérelmeiket az ehez szükséges bizonyítványokkal u. m. a bölesclkedési és mérnöki

rosik, kam. igazgatóság épületében tartandó nyilvános árcsökkenés utján kiadatni fog.

Ezen árcsökkenésre írásbeli ajánlatok is elfogadhatnak, melyek a fent kitétt banatpénzzel és azon nyilatkozattal: hogy az ajánló az árcsökkenési és szerződési föltételeknek magát aláveti, ellátva, az árcsökkenést megelőző estéig a mármarosi k. kam. igazgatóság elnökének ezen kivülrüli fölírassal „Papir szállítási ajánlat“ beadandók.

A többi árcsökkenési és szerződési föltételek a mármarosi k. kam. igazgatóságánál megteudhatók. 2-3

tudományoknak rendes és kielégítő bevégeztéről, és így a mérnöki-oklevélnek valóóságos birtokáról, a vizmüi, építési, nem különben út és hidi munkálatokról szerzett eszméleti és gyakorlati ismereteikről, valamint eddigi hivataloskodásokról, és erkölcsi tulajdonaikról, úgyszinte az országban divatozó nyelveknek tökéletes ismeretéről, ellátva, a magyar k. építési főigazgatóságának, az előbbi idézett határnapig annál inkább benyújtani igyekezzenek, minthogy a később érkező, vagy az elősorolt bizonyítványok nélkül benyújtandó folyamodásokra figyelem nem fordíthatatik. Az országos kir. építési főigazgatóság által. — Budán augusztus 13án 1847. 2-3

H i r d e t v é n y.

A nagyméltóságú magyar kir. udvari kamara rendelkezéséből közhírré tétetik, hogy a folyó 1847ik eszt. augusztus 30án az óbudai uradalmi fötisztségi irodában, Budán az országuton (Landstrasse) létező ügynevezett Császár-malom minden hozzá tartozó épületekkel, vászonfejériséssel, és Lukács fűrdővel, jövő 1848ik év január 1ső napjától számítandó 3 évre árverés utján kézbe fog adatni.

Egyébiránt a nevezett Császár-malom udvarában ujonan építendő sárfürdők (Schlambäder) építetésük után, árverés utján külön fognak bére adatni.

Bérleni kívánók, szükséges 10 percentes banatpénzzel, és egy évi bérehez hasonló biztosítékkal — cautióval — ellátva ezennel meghívának, — a bérlési föltételek a fennérintett irodában előbb is megtekinthetők.

2-3

Gőzösök járása 1847. auguszt. hónapban:

Pest Győrbe) naponként indulási idő reggeli 5 óra.
 Pozsonyba)
Bécsbe naponként; indulási idő a páratlan számú napokon t. i. aug. 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31-kén—déli 12 óra.
 Páros számú napokon pedig, mint aug. 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30-án, indulás órája: reggeli 5 óra,
 „ **Zimonyba** mindennap, kedden kivéve, és pedig: hétfőn és pénteken Tittelnek lemenet-és Eszéknék fölmenet-utoni érintésével.
 „ „ csütörtököt és szombaton Eszéknék lemenet-és Tittelnek felmenet-utoni érintésével.
 „ **Drenkovára** szerdán és vasárnap.

Az aldunai gőzösök indulási ideje reggeli 5 óra.
Ószszeköttetési járáások Konstantinápolyi- és Odeszszával:
 Vasárnap, aug. 1-én 15-kén és 29-kén az oláhországi részen Konstantinápoly- és Odeszszával.

Vasárnap, aug. 8-kán és 22-kén a török részen Konstantinápolyal.

A t. cz. utazók igen kéretnek, hogy utimálhájukat a reggeli 5 órakor induló gőzökre az elindulási nap előtt legfeljebb esti 8 óráig, a déli induló gőzökre pedig legfeljebb délelőtti 11 óráig, méltóztassanak a hivatalban feladni, mivel a délelőtti 11 óra után's illetőleg reggel a gőzök elindulása előtt feladottak csak a legközelebbi gőzössel szállíthatnak el; a máhájknak épen az indulás előtt egyenesen a hajóra szállítása pedig nem engedtetetik meg.—

Pesten, augusztus 1-jén 1847.

Gőzhajózási hivatal 3—4

Hirdetvény.

A zombori kir. kincstári igazgatóság részéről közhírré tétetik: hogy a bácsi kir. kincstári és a tiszáninneni koronai uradalmi legénység, és a Ferencz csatarnai partörök számára az 1847-iki évre megkivántató egyenruházati munkák's kelmék megszerzése végett folyó évi augusztus hó 30-kán (harminczadikán) reggeli órákban Zomborban az igazgatósági épületben nyilvános árlejtés fog tartatni, minél fogva megjegyeztetvén itt, hogy az árlejtésnél irásbeli ajánlatoknál kivül szóval tett ígéretek is elfogadhatók, a résztvenni kívánók ez árlejtésre akép hivatnak meg, hogy a fennküzött napon 9 óráig személyesen, vagy törvényes hatalommal fölrüházott megbízottjaik által megjelenjenek, vagy pedig irásbeli ajánlataikat e fölrüházattal, egyenruházati ígéretek az igazgatósági elnökséghez—hol azok fölbontatlan maradván az árlejtési elnök által az árlejtéshez szinte fölbontatlan fognak vitetni—benyújtásák.

Az árlejtési föltételek, melyekből egyszerűs mind az árlejtési eljárás mód, nemkülönben a résztvenni szándékozók kötelezettségei is eleve kivehetők; e következendőkben állanak:

1ör: ez árlejtésnek tárgya leend következő egyenruházati munkák's kelmék szállítása, ugymint:

A mesterségi munkát illetőleg: 91 köpenyeg fehér posztóból, nevezetesen 7 darab 10, a többi pedig 8 rőfből beillesztéssel (Staffirung) és bélléssel.

Dolmány 97 buzavirág színű posztóból, katonai zsinórokkal kirakva, beillesztéssel's bélléssel ellátva.

Csatarnai partöröknek 14 spenczer ugyanazon posztóból.

Uradaim cselédnek 194) 208 magyar nadrag partöröknek 14) buzavirág színű posztóból, katonai zsinórokkal kirakva, és bélléssel ellátva.

partöröknek 12 széles karimájú kalap.

97 sapka szinte buzavirág színű, s az egyenruhával hasonnemű posztó, fekete és sárga császár szín zsinórral szegélyezett kemény fénymázolt előbőrrel (Schild) ellátott, bőr's damisszal béllelt. Cselédnek 194) 220 pár új eszima jó marha partöröknek 26) bőrből, császári zsinórral's rózsával, 13 huzár részére pedig sarkantyúval is ellátva.

Uradaim cselédnek 306) 362 pár eszima-partöröknek 56) fejelés szinte jó marhabőrből.

A kelmék's egyéb szereket illetőleg: 742 rőf 1/4 széles, beavatott fejár keresztbe szőtt posztó.

Uradaim legénységnek 548) 590 rőf 1/4) széles, beavatott és nyírott (decanti-

rozott) gyapjában festett, és színt tartó buzav. színű.

5/4 rőf vörös posztó köpeny beillesztéshez. urad. cselédnek 46) 53 rőf vörös rászsa dolpartöröknek 7) many és ujjas beillesztéshez,

urad. legénységnek 1328) 1405 rőf fejár, partöröknek 77) rőfnyi széles, eperjesi vászon, bélléshez,

790 rőf császár színű lapos szegély zsinór. urad. cselédnek 4808) 5060 rőf négysegű partöröknek 252) haraszából, gépen készült csász. zsinór.

Csatarnai partöröknek 50 rőf fonott mellzs. 10 db. bojtos spenczer kötő.

80 1/2 tuc. kis gömb. mellényre való gomb.

136 tuc. gomb. gomb, sárga rézből, tartós fülkékkel.

544 tuc. pikkel, 21 db vörös szattyán.

urad. legénység 767) 851 pár kapocs.

2szor. A szabó munkához szükséges kelmék, ugymint: posztó, rászsa, vászon, zsinór, gomb, pikkel és kapos az uradalom által kiszolgáltatik; egyéb kelleket pedig nevezetesen: varró ezernát, vattát, mezev vászont'sat, a vállalkozó különös pótlásnak igénye nélkül hozzá adni tartozik.— A többi mesterségi munkák az azokhoz megkivántató kelmékkel együtt a vállalkozók által szállítandók.

3ör. Szállítási határidőül a kelmékre egy holnap a megkötött szerződés után, a szabó munkára pedig két holnap a kelmék általadása után, s a többi munkákra szinte két holnap a szerződés aláírása után ollyformán tüzetik ki, hogy az uj eszimakból csak az első fél évi járandóság ezen idő alatt a második fél évi járandóság pedig folyó év december utolsó napjáig, ellenben a fejelés az illető legénység időnkénti szükségére szerint azonnal elkészítendő.

4ör. A vállalkozók elvállalt illetvényeket az árlejtésnél előmutatandó minta szerint szállítani, s a fentebbi határidő alatt az a végett kirendelt bizottványnak általadani tartoznak, mely azokat szoroson megvizsgálandja, és minőségükhöz képest vagy átvevendi, utolsó esetben pedig azokat, más által a vállalkozó kárával is szállítani jogos leend, ellenben a valósággal általvett szállításért az árlejtési ár szerint kiszámítandó pénzbeli járandóságnak azonnali kifizetetését a k. kincstári igazgatóságnál az eheli jegyzéknek bemutatása mellett kieszközölné.

5ör. A minden egyes szállítási szándékozótól befizetendő bánatpénzre nézve következő summák szabhatók ki, u. m. a szabó munkára 120 azaz száz husz—a eszima-diai munkára 140 azaz száz negyven—a kalapos munkára 12 azaz tizenkét pengő forint—a posztó, rászsa és vászon szállítá-

ra 180 azaz száznyolczvan, a zsinór szállításra 60 azaz hatvan—a többi kelmék és szerekre 30 azaz harmincz pengő forint.

E bánatpénzt mindenki, ki a nyilvános szóbeli árlejtésnél részt veend—habár irásbeli ajánlatot tett legyen vagy nem—az árlejtési bizottvány előtt leteendő; avagy ennek a királyi kincstári középponti pénztárnál letett bánatpénzről szóló hivatalos bizonyítványát bemutatandja.

Ugyazint mindegyik irásbeli ajánlatnak a megkivántató bánatpénzzel, vagy hasonló értékű bizonyítvánnyal kell ellátva lennie; az ennek hiányával lévő irásbeli ajánlat figyelmet nem nyrend.

Azok, kik irásbeli ajánlkozásaik mellett a nyilvános árlejtésnél szóbeli ígéretek is tenni szándékoznak, kettős bánatpénzt letenni nem tartoznak, hanem kivánatukra az általok készpénzben befizetett bánatpénzről szóló egyes betételi bizonyítványon kivül másod példányban is adatik bizonyítvány, s egyike ezen bizonyítvány-példánynak a nyilvános árlejtésnél lesz előmutatandó, másika pedig az irásban foglalt ajánlatához lesz ceatolandó.

Az ekép letett bánatpénzek a vállalkozókra nézve bizottvitányul szolgálhatnak, és viszzatartatnak mindaddig, még a vállalkozók kötelességeiket egészen be nem teljesítik; a többi ígéroknék pedig az árlejtés után tüstént, vagy a ki helyben nem lenne, mihelyest magát jelentendi, az arról szóló bizonyítványok egyes, vagy netán másod példányainak viszzatértése mellett viszzaadatni fognak.

6ör. Ki a nyilvános árlejtésnél ígéretek tenni szándékozik, tartozik az árlejtési föltételeket, melyek fölolvasásával az árlejtés kezdődik, aláírni, mi által teendő ajánlatára nézve magát viszzazonhatlanul kötelezend.

7ör. Szintugy megkivántatik, hogy az irásban teendő ajánlatok azon nyilatkozást foglalják magokban: miszerint az ajánlkozó a fölolvasott árlejtési föltételeknek magát minden kikötés nélkül aláveti, hogy tett ajánlata őt másolhatlanul kötelezi; végre hogy nyilatkozatának ugyanazon jogereje legyen, mintha az ajánlkozó az érintett föltételeket's az árlejtési jegyzőkönyvet aláírta volna.

8ör. Világos és határozott nyilatkozat hiányával lévő irásbeli ajánlat figyelmet nem igényelhetend.

9ör. Megállapított föltételek ellen az árlejtés alatt vagy után tett bármilyen kifogások, vagy pedig a fölolvasott árlejtési föltételektől bármiben eltérő, föltételekhez kötött irásbeli ajánlatok figyelembe nem juthetnek; hogy pedig az utóbbiaknak erdevényök legyen, számszerint meghatározott ígéretek kell magokban foglalniok.

10ör. Ajánlkozók, kik irásbeli ígéretek tenni szándékoznak, szabadon's tetszésök szerint az egész szállítványra, vagy annak az első pontban említett részleteire, a mint azok kiküldtetnek, tehetik ajánlataikat, de azt mindenesetre határozott számmal kifejezni, s az 5ik pont szerint ráesendő bánatpénzt hozzámellékelni tartoznak.

11ör. Minden kikiáltás után az ígérok mindegyike köteles az árlejtési jegyzőkönyvben ígéretek saját kezével aláírni, a legkevesebbet követelő pedig köteles itt azt is megjegyezni, hogy ő volt, a ki legkevesebbet követelt.

Az ígéro ezen aláírást a mondott jegyzőkönyvbe beigattatni, ugyszinté mind legkevesebbet követelő, a szerződés megkötésére fölszólítatván, azt aláírni tartozik, ha pedig ezen kötelességének eleget tenni vonakodnék, habár tett ajánlatit jegyző-

könyvileg alá nem írta is, nevének már az árlejtési föltételek fölolvasása alkalmával történt sajátkezü aláírásának, vagy irásbeli ajánlataihoz mellékelte nyilatkozatának erejénél fogva is a szerződés megkötésére ezzel kitüzött 8 nap határidőnek eltelté után, mint szerződés szegő fog tekintetni, ennél fogva a kincstár jogosítva leend, nemesak az érintett legkevesebbet követelő által befizetett bánatpénzt viszzatartani, hanem azon szállításról is, melyre nézve többször érintett egyed a legkevesebbet követelő volt, habár annak kárára is, más-kép rendelkezni.

Ugyanezen kötelezést ugyanazon következőkkel vállalandja magára az is, kinétán irásban tett ajánlata következtében legkevesebbet követelőnek találtatott.

12ör. Irásbeli ajánlatokban köteles az ajánlkozó saját lakhelyét tudtul adni, és ha a nyilvános árlejtés ideje alatt személyesen jelen nincs, fölhatalmazottja nevét följegyezni, ki a szerződést nevében fogja aláírni.

13. Mihelyt az árlejtési eljárás mód czélját érte, ekkor az árlejtési bizottvány a szóval és irásban tett ígéretek összehasonlításához látand, hol mindenkinek, ki az árlejtésnél egyik vagy másik részletre legkevesebbet követelt, vagy ajánlatát irásban tette, jelen lenni joga leend.

14. Ezen összehasonlítás alkalmával az összejött irásbeli ajánlatok, a jelenlévők előtt az árlejtési bizottváni elnök által fölbontatnak, s illelőleg megvizsgáltatnak, ha vajon a főnebbi pontok kívánatának megfelelőek-e vagy nem? s a melyek hiányosak, félrevetetnek.

Ezek után az irásbeli ajánlatok a szóval tett legalantabb ígéretekkel egybevetetnek, s ezekből az egészen legkedvezőbb erdevényt mutató fog kiszemeltetni, s ha több illy egyenlő ígéretek találtatának, a szóbeli ígértek és irásbeli ajánlat közül az elsőnek, a két egyenlő irásbeli ajánlat közül pedig annak adatik elsőseg, mely hamarabb küldtetett be, végre az egészen hasonló's egy időben bejött irásbeli ajánlatok közül sorshuzás fog határozni.

15. Mind az árlejtés, ugy a szerződésre nézve is a kir. kincstári igazgatóság helybenhagyása fentartatik; mire nézve a vállalkozó a 9ik pontnak értelmében az árlejtés befejezése után azonnal; a kincstár pedig csak az igazgatósági helybenhagyás bekövetkezése után nyilványittatik kötelezettnek.

16. Későbbi bármilyen ígéretek's ajánlatoknak hely nem adatik. Fentartja magának mégis a kincstár, azon esetben, ha netán a kített árlejtés kedvező erdevényre nem vezetne, egy második vagy harmadik árlejtés kitüzését, avagy más-képi rendelkezését.

17. A betett bánatpénz elvesztése alatt köteles a vállalkozó az árlejtés tartásától számított legfölebb 8 nap alatt az árlejtési bizottváni elnökénél az illelő szerződés megkötése végett személyesen, vagy törvényes hatalommal ellátott fölhatalmazottja által megjelenni.

18. Szinte a bánatpénz elvesztése's egyéb károsítás pótlása alatt kötelesek a vállalkozók, a 3dik pontban kijelölt szállítási határidőt szorosan megtartani.

19. A vállalkozók az árlejtési vagy szerződési föltételek akármelyikének megszegése esetében magokat az uradalmi szóbeli bíróságnak alávetik, lemondván egyuttal minden előjogaikról, és egyéb perorvoslatokról.

3—3

A következendő kimustrált birkák, u. m. 326 darabjub, 26 darab kos, és 3 darab ürü, összesen 355 darab közárverés útján a legföbbit ígéroknék azonnali készpénz fizetésért eladatul fognak, mire ezenel, minden venni kívánók meghivatnak.— Vácson, július 27-én 1847. 3—3

Hirdetvény.
 A nagyméltóságú magy. kir. udv. kincstár rendeléséből a megüresült váci püspökség részéről közhírré tétetik: hogy a f. é. augusztus 19-én (tizenkilenczedikén) délelőtti 9 órakor a váci juhakolban, mint e végre kitüzött árverési napon, s helyen

Gabonaár váltógarasokban.

Tisztába Kétszeres Rózsa Arpa Zab Kukorica

Pesten, auguszt 17. (pesti m.) 350—400 270—280 190—210 120—130 70—85 205—220

Veszprém, „ 13. (pozs. m.) 180—235 140—160 100—130 78—85 55 58 — —

Temesvárott, „ 6. „ 137—180 — — — 106 — 64 — — 120 —

Győrött, „ 14. „ 200—210 160—180 140—145 92—96 68—70 170—180

Mosonyban, „ 12. „ 270—335 160—190 140—185 80—105 90—104 165 190

Zágrábban, „ 14. „ 200—250 — — — 150 — 100 — — 175 —

Pozsonyban, „ 13. „ 200—260 — — — 115—148 100—118 88—117 — —

Miskolczon, „ 12. „ 175—180 165—170 150—155 105—110 160—165 135—140

Statuspapir-és részvény-árkelet. Bécs, aug. 16-kán 1847.

bankrészvény 1600 fr. pesti lánchid-részvény 100 fr. — frt.

1834ki 500 p. frtos kölesön 777 1/2 „ bécs-glognitz vasut 100 ft. 100 ft. 130 „

1839ki 250 p. frt 302 1/2 „ pozsony-nagyszombati 200 fr. 105 „

Eszterházy 40 fr. sorskötel. 61 1/2 „ középponti (100 fr.) 98 5/8 „

Cs. kir. arany 4 fr. 36—38 kr. duna-gőzhajózási 500 fr. 615 „